

บทที่ 4

พัฒนาการของโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ในประเทศไทย

ภาพยนตร์กับโรงภาพยนตร์เป็นสิ่งที่ต้องอยู่ควบคู่กันไป ในการสื่อสารระหว่างภาพยนตร์กับผู้ชมนั้นต้องอาศัยโรงภาพยนตร์เป็นสื่อกลางที่สำคัญ ถึงแม้ว่าปัจจุบันจะมีสื่อใหม่ๆเกิดขึ้นและสามารถใช้เป็นช่องทางการสื่อสารระหว่างภาพยนตร์กับผู้ชมได้ แต่เอกลักษณ์ของสื่อโรงภาพยนตร์เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สื่ออื่นๆไม่สามารถทดแทนอรรถรสที่ผู้ชมจะได้รับจากการชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ได้

โรงภาพยนตร์นับแต่ที่ได้เข้ามาเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาของคนไทยก็ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาในแต่ละยุคสมัย ในการแบ่งยุคของโรงภาพยนตร์นั้นสามารถแบ่งได้ตามปัจจัย 2 ประการคือ

1. แบ่งยุคตามพัฒนาการของภาพยนตร์และเทคโนโลยีที่ใช้ในโรงภาพยนตร์
2. แบ่งยุคตามบริบททางสังคม

พัฒนาการของโรงภาพยนตร์ตามเทคโนโลยีหรือพัฒนาการของภาพยนตร์

นับตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2448 ซึ่งได้เกิด “โรงหนังญี่ปุ่น” เป็นโรงภาพยนตร์ติดดินถาวรแห่งแรกในประเทศไทยขึ้น โรงภาพยนตร์มีพัฒนาการมาโดยตลอด ในครั้งแรกที่มีการฉายภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์นั้นภาพยนตร์ที่นำมาฉายเป็นภาพยนตร์เงียบ ขณะที่ทำการฉายภาพยนตร์จะมีการแสดงดนตรีควบคู่กันไปด้วยเพื่อทำให้เกิดมีเสียงมาทำลายความเงียบของภาพยนตร์และเพื่อช่วยกลบเสียงภายในโรงที่อึกทึกอีกด้วย เช่น เสียงเครื่องฉายที่ส่งเสียงดังอยู่ตลอดเวลาหรือเสียงคนพูดคุยกัน โดยในระยะแรกที่เกิดโรงภาพยนตร์ขึ้นนั้นยังไม่เป็นตัวอาคารที่มั่นคงเพียงแต่มีที่ที่แน่นอนไม่ใช่หนังเร่แบบเดิมๆ (วิคเอนด์, ธันวาคม 2538 : 47)

สำหรับในต่างจังหวัดนั้นในระยะแรกนี้ได้เกิดคำศัพท์ทาง ภาพยนตร์ที่เรียกกันติดปากว่า “วิก” ซึ่งเป็นคำที่แผลงมาจากคำว่า week ที่มีความหมายว่า สัปดาห์ คำว่า วิกนี้จึงกลายมาเป็นคำเรียกใช้แทนคำว่าโรงหนังในต่างจังหวัด กล่าวคือ ในต่างจังหวัดนั้น

จะไม่มีกรฉายหนังกันทุกวันแต่ฉายกันเพียงสัปดาห์ละครั้งคือ เสาร์และอาทิตย์ เท่านั้น (สุชาติ วุฒิชัย, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2539)

เมื่อภาพยนตร์ได้พัฒนามาเป็นภาพยนตร์เสียง โรงฉายภาพยนตร์จำเป็นต้องมีเครื่องเสียง และมีการก่อสร้างเป็นตึกอาคารที่มั่นคงเพื่อเก็บเสียง โรงภาพยนตร์ในกรุงเทพฯจึงเริ่มฉายหนังเสียงจากฮอลลีวูดขึ้นในปี พ.ศ. 2473 โดยเริ่มฉายหนังเสียงเป็นเรื่องแรกที่โรงหนังพัฒนากรเป็นแห่งแรก (รัชพล กาญจนาคม , 2531: 12-16)

นอกจากที่จะมีการพัฒนาในเรื่องของภาพยนตร์เสียงแล้ว ยังมีการพัฒนาในระบบของภาพด้วยคือ มีการพัฒนาจากภาพขาวดำเป็นภาพสี จากภาพขนาด 16 มม. เป็น 35 มม. และจาก 35 มม. เป็น 70 มม. จนกระทั่งปัจจุบันเป็นจอภาพแบบ Super Wide Screen ซึ่งเป็นระบบจอภาพปกติตามที่เห็นกันในโทรทัศน์

“จะเริ่มตั้งแต่ 16 มม. คือ จอจะเล็กกว่า 35 มม. ตัวแผ่นฟิล์มก็แค่ 16 มม. ที่เราใช้อยู่เดี๋ยวนี้คือ 35 มม. เมื่อก่อนโรงหนังเป็นแบบโรงพัดลม ยังไม่มีเครื่องปรับอากาศ ถ้าเป็นโรงชั้น 1 ดีๆก็จะมีแอร์ พอเข้ามายุคหนึ่งเมื่อ พูดถึงแต่โรงหนังนะ ไม่ใช่ตัวหนัง โรงพัดลม การสร้างก็ง่าย ถ้าเป็นต่างจังหวัดก็จะเป็นการก่ออิฐบล็อก พัดลมข้างๆโรง เครื่องฉายเป็นแบบ 16 มม. จอก็เล็ก 35 มม. ใ้ช้มากในปี 2513 ราวๆนั้น ปีที่หนังเรื่องมนต์รักลูกทุ่งที่ออกมาดังช่วงนั้น เมื่อก่อนนั้นสร้างเป็น 16 มม. แต่จะมีช่วงเพลงมีอัดมากับฟิล์ม มีเครื่องฉาย 2 ระบบคือ เครื่องฉาย 16 เครื่องฉาย 35 มม.อย่างละ 2 เครื่อง เพราะเพื่อนหนังฝรั่งจะเป็น 35 มม.ทั้งหมด แล้วพอช่วงที่มีหนังไทย ช่วงนั้นเขาจะถ่ายมาเป็น 16 มม. พอช่วงมีเพลงจะเป็นฟิล์ม 35 มม. เพราะการบันทึกเสียงจะถูกกว่า 16 มม. คือฉายหนัง 16 ไป พอมีเสียงเพลงก็จะเป็น 35 มม. เพราะค่าใช้จ่ายมันถูกกว่า 16 จะอัดลงไปเลย” (ประทีป แก้วเรือง, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2540)

สำหรับข้อดีของฟิล์ม 35 มม.เมื่อเทียบกับฟิล์ม 16 มม. นั้น ประทีป แก้วเรือง ให้ความเห็นว่า คือ ฟิล์มจะกว้างกว่า จอจะได้ใหญ่กว่า ภาพแสงดีกว่า 35 มม. จะบันทึกเสียง เท่าที่รู้กันว่า 35 มม.ที่จริงคือหนัง 16 ถ้าหนังไทยนะจะไปไหนก็แล้วแต่ต้องหิ้วนักพากย์ไปคู่หนึ่งทั้งผู้ชายและผู้หญิง แล้วมีคนวางแบคกราว์อยู่คนหนึ่ง เช่น มีนักพากย์ผู้หญิง ผู้ชายอย่างละคน

แล้วก็ต้องมีคนหนึ่งไปคุม ให้แบคกราวน์และ EFFECT เปิดเพลง เวลามีสตอปก็ไปทำปากอะไรต่ออะไรหนึ่ง 16 จะเป็นอย่างนี้ เพราะฟิล์มไม่มีเสียงมีแต่ภาพอย่างเดียว ข้อดีของ 35 มม.คือ ดูได้เต็มตากว่า ภาพใสกว่า

โรงภาพยนตร์ที่มีบทบาทอย่างยิ่งในการนำเสนอเทคโนโลยีระบบใหม่ๆเช่นนี้คือ ศาลาเฉลิมไทย ศาลาเฉลิมไทยสร้างขึ้นในพ.ศ. 2483 แต่เสร็จสิ้น และเปิดให้บริการในปี พ.ศ. 2491 ศาลาเฉลิมไทยกลายเป็นโรงภาพยนตร์ที่คนนิยมไปชมกันมากในสมัยนั้นทั้งนี้ด้วย สาเหตุหลักดังที่ได้กล่าวมาแล้วคือ เป็นผู้บุกเบิกนำเทคโนโลยีใหม่มานำเสนอต่อสายตาประชาชน เช่น นำภาพยนตร์ระบบ 3 มิติเข้ามาฉายเป็นเรื่องแรก, นำภาพยนตร์ระบบจอบีบ ซีเนมาสโคป (Cinemascope) มาฉายเป็นเรื่องแรก, นำภาพยนตร์ระบบ 70 มม.มาฉายเป็นเรื่องแรก, นำภาพยนตร์ระบบทอด้.เอ.โอ.มาฉายเป็นเรื่องแรกและนำภาพยนตร์ระบบซีเนราม่าแบบชิงเกิ้ลเลนส์มาฉายเป็นเรื่องแรก เป็นต้น (อรรถวิณีจ, 2530 : 173)

ในยุคแรกๆนั้นจะสังเกตได้ว่าการพัฒนาโรงภาพยนตร์ในด้านของระบบภาพเป็นหลัก เนื่องจากภาพยนตร์นั้นมีการปรับปรุงและพัฒนาด้านระบบภาพมากกว่าระบบเสียง เมื่อมีการนำภาพยนตร์ในระบบจอบีบต่างๆมาฉายนั้นโรงภาพยนตร์ก็ต้องปรับปรุงจอบีบภาพยนตร์ให้สามารถฉายภาพยนตร์เหล่านั้นได้ เช่น การพัฒนาระบบภาพของภาพยนตร์เป็นระบบจอบีบ ซีเนมาสโคปนั้น โรงภาพยนตร์ก็ต้องพัฒนาตามไปด้วยจึงจะฉายภาพยนตร์ในระบบนี้ได้ซึ่งระบบซีเนมาสโคปนี้เป็นระบบที่มีขนาดจอบีบใหญ่ต้องมีการรื้อจอบีบเก่าเพื่อใส่จอบีบใหญ่เข้าไปจึงถือเป็นจุดพัฒนาจุดหนึ่งที่สำคัญของโรงภาพยนตร์

เมื่อภาพยนตร์มีการพัฒนาทางด้านภาพอย่างเต็มที่จนไม่สามารถจะหาทางพัฒนาไปทางใดได้อีกบริษัทสร้างภาพยนตร์ก็ได้มีการสร้างภาพยนตร์โดยใช้ระบบเสียงแปลกใหม่และใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยขึ้น (สุชาติ วุฒิชัย, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2539)

จากเดิมนั้นระบบเสียงในโรงภาพยนตร์เป็นระบบโมโน (Mono) คือ เป็นระบบที่เสียงในภาพยนตร์ออกจากลำโพงเพียงตัวเดียวจุดเดียวคือลำโพงตรงกลางหน้าจอเป็นระบบที่นับได้ว่ามีคุณภาพต่ำสุด จากนั้นได้มีการพัฒนาเป็นระบบสเตอริโอคือมีลำโพงซ้ายขวาแต่เสียงจะออกเท่ากันและเหมือนกันหมดทุกลำโพงไม่มีการแยกเสียงโดยลำโพงจะยังคงอยู่หน้าจอเป็นระบบที่มี

คุณภาพปานกลาง ต่อจากระบบสเตอริโอจึงได้มีการพัฒนาเป็นระบบที่สามารถแยกเสียงซ้าย-ขวา, หน้า-หลัง ซึ่งต่อมา Dolby Laboratories Inc. ซึ่งเป็นบริษัทที่คิดค้นระบบเสียงต่างๆ ได้พัฒนาระบบสเตอริโอขึ้นและใช้ชื่อว่า Dolby Stereo ซึ่งเป็นระบบแรกที่คิดค้นขึ้นมาโดยในระบบนี้จะแตกต่างจากสเตอริโอธรรมดาคือมีลำโพงเพิ่มขึ้นเป็น 4 จุดคือ ซ้าย กลาง ขวา และเซอร์ราวด์ซึ่งคำว่า เซอร์ราวด์ (Surround) นี้ก็คือ เสียงต่างๆที่อยู่รอบตัวอาจเป็นเสียง background ของฉากที่ชมอยู่ (ซีเนแม็ก , ธันวาคม 2538 : 133-134)

ในปัจจุบันมีการพัฒนามาถึงระบบดิจิทัล Digital System ซึ่งเป็นระบบที่ให้เสียงคมชัด สามารถแยกเสียงเป็น 6 ช่องเสียงคือ ซ้าย กลาง ขวา เซอร์ราวด์หลังซ้ายและเซอร์ราวด์หลังขวา และสัญญาณเสียงต่ำลึกที่เรียกว่า Subbass หรือ 8 ช่องเสียงที่เสียงสามารถออกได้ 8 ช่องทางคือ เพิ่มจุดเซอร์ราวด์ด้านหน้าซ้ายและขวาก็อย่างละจุด (ประทีป แก้วเรือง, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2540)

ในการพัฒนาระบบเสียงนั้นมุ่งเน้นที่ความกระหึ่มของเสียงและการให้เสียงที่ละเอียดมากขึ้นในแต่ละลำโพงและแต่ละช่องเสียงนั้นเสียงที่ออกมาจะแตกต่างกันไปตามแต่ละฉากที่นำเสนออยู่เราอาจได้ยินเสียงนกบินอยู่ทางด้านหลังหรือฉากที่รถแล่นเข้ามาจอดอาจได้ยินเสียงรถวิ่งจากลำโพงด้านหลังผ่านมาถึงลำโพงด้านหน้า เป็นต้น ทำให้ผู้ชมได้รับประสบการณ์แปลกใหม่ มีความรู้สึกและอารมณ์ร่วมกับภาพยนตร์เพิ่มขึ้น (สุชาติ วุฒิชัย, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2539)

ส่วนการพัฒนาด้านระบบภาพนั้นมีจุดประสงค์เพื่อให้ได้ภาพที่สว่างขึ้น คมชัดและใหญ่ขึ้นทั้งนี้ในการพัฒนาด้านระบบภาพนั้นมีความเกี่ยวข้องกับระบบการฉายซึ่งได้มีการพัฒนาทางด้านเครื่องฉาย เลนส์ซึ่งส่องแสงไปยังจอภาพได้มากขึ้นและจอภาพที่มีการเคลือบพิเศษเพื่อให้แสงดีและมีการบิดเบือนของภาพเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (Benjamin Ng, สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2540)

การพัฒนาของโรงภาพยนตร์ตามที่กล่าวมาข้างต้นนั้นเป็นการพัฒนาตามเทคโนโลยีของภาพยนตร์และโรงภาพยนตร์ นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งพัฒนาการโรงภาพยนตร์ได้ตามรูปแบบทางกายภาพได้อีกด้วยเช่นกัน

พัฒนาการของโรงภาพยนตร์ตามบริบททางสังคม

“ตั้งแต่ในอดีตมาโรงภาพยนตร์ในประเทศไทยเป็น Stand Alone เป็นรุ่นแรกซึ่งได้พัฒนามาเรื่อย เมื่อก่อนในอดีตภาพยนตร์ที่ฉายจาก first run โรงชั้นหนึ่งจะมีแค่โรงเดียว เรื่องหนึ่งก็ฉายเดือนหรือ 2 เดือน แต่ในอดีตการจรรยายังไม่แออัดขนาดนี้ใครอยากดูหนังที่เฉลิมกรุงหรือฝั่งพระนครก็มุงกันมาที่เดียว โรงหนึ่งจะฉายได้เป็นเดือนๆแต่ฉายระยะยาวเดือนหนึ่งเต็มทีก็ล้านเดียว อย่างหนังของดอกดินที่บอก ล้านแล้วจ้า ก็ดีใจมากแล้ว” (ชัยวัฒน์ ทวีวงศ์แสงทอง , สัมภาษณ์, 22 พฤศจิกายน 2539)

“ โรงภาพยนตร์เริ่มแรกเป็น Stand Alone เป็นโรงอย่างเช่นที่เห็นในปัจจุบันนี้ ยกตัวอย่างเช่น เฉลิมกรุงก็เลิกไปแล้ว ลักษณะจะเป็นอย่างนั้น ในอดีตแรกเริ่มโรงจะแยกโดดเดี่ยวเฉพาะบนพื้นดิน ที่นั่งบรรจุมามากมายอย่างน้อย 800-1,500 2,000 ก็มี เนื่องจากว่าสภาวะต่างๆยังสะดวก เป็นการรวมกลุ่มคนได้มากมายของผู้คน แล้วอีกอย่างในอดีตเมื่อเริ่มต้นนั้น สิ่งรวมคน เช่น ศูนย์การค้าต่างๆยังไม่มี ดังนั้นก็ทำได้อย่างมีความสำเร็จ แปลว่าคุณสร้างโรงคนจะมามากมาย เริ่มต้นจากอย่างนั้น อย่างโคลีเซียม เฉลิมไทย ลักษณะนั้นละ ถ้ามีภาพเก่าๆก็จะเห็นว่าแต่ละโรงมีเป็นพันๆที่นั่ง ที่นี้การพัฒนาของภาวะต่างๆมันเปลี่ยนแปลง เป็นต้นว่าคนเพิ่มขึ้น รถยนต์มากขึ้น ถนนน้อยลง ศูนย์การค้าก็ผุดขึ้นมาเพื่อรองรับอุปโภค บริโภคด้านนี้ ก็จะทำให้โรงมันกระจุกกระจาย ไปกระจุกอยู่กับตามศูนย์การค้า เพราะฉะนั้นโรงภาพยนตร์เริ่มจะเรียกคนมาดูน้อยลง ทำให้ภาวะที่ดินก็แพง ก็มีการปรับเปลี่ยนตามสภาวะนั้นๆจากเจ้าของที่มีโรงภาพยนตร์ซึ่งไม่คุ้ม ก็เอาที่ดินมาพัฒนาเป็นอย่างอื่นซะให้คุ้มกว่า โรงภาพยนตร์เฉพาะใหญ่ๆก็จะเริ่มหดหายไปทีละโรงๆ จนปัจจุบันที่ยังเหลืออยู่คือ รามาที่สามย่านที่ยัง ถ้าจะใหม่กว่านั้นก็เหลือดาดา หรือพอลลี่ หรืออย่างเก่าๆก็คือ ไอเดีย ซึ่งน่าจะปิดไปแล้ว ก็ลักษณะอย่างนั้นโรงหนังเป็นอะไรที่ต้องไปแซมกับคน คือพูดง่ายๆ คนไปรวมที่ไหนโรงหนังก็จะไปอยู่ตรงนั้นยกตัวอย่างศูนย์การค้าทั่วไปเพราะศูนย์การค้าเขามีครบ อุปโภค บริโภค ทุกๆด้าน ฉะนั้นคุณเหยียบเข้าศูนย์การค้า คุณซื้อได้ทุกอย่าง คนก็จะมารวมละ รวมทั้งการจรรยา ก็จะขจัดปัญหาความยุ่งยาก เมื่อมาจุดนี้โรงหนังก็จะมาแทรก 100 % ก็จะไปอยู่ตามแหล่งศูนย์การค้าทั้งหมด” (สมศักดิ์ จิวสุวรรณ, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2539)

จะเห็นว่าสภาพแวดล้อมทางสังคมมีส่วนสำคัญที่ทำให้โรงพยาบาลในประเทศไทยต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงให้เข้ากับยุคสมัยและบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป บริบททางสังคมซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาของโรงพยาบาลได้แก่

- 1) ปัญหาจราจรติดขัดทำให้การเดินทางไปชมภาพยนตร์ลำบากขึ้น
- 2) การเกิดขึ้นของศูนย์การค้าซึ่งต้องมีการให้บริการเครื่องอุปโภคบริโภคครบครัน

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมทั้ง 2 ประการข้างต้นส่งผลให้โรงพยาบาลเริ่มเปลี่ยนแปลงทำเลเข้าไปอยู่ในศูนย์การค้ามากขึ้นเพื่อให้เข้ากับแนวคิดเรื่องศูนย์การค้าครบวงจร ผู้บริโภคสามารถไปในสถานที่แห่งเดียวได้สิ่งที่ต้องการครบทุกอย่างสอดคล้องกับปัญหาจราจรที่ติดขัด การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้แบ่งพัฒนาการของโรงพยาบาลออกได้เป็น 3 ยุค คือ

1. ยุคโรงเดี่ยว (Stand Alone)

เป็นยุคที่โรงพยาบาลเป็นโรงเดี่ยว มีขนาดใหญ่ ประมาณ 1,000 ที่นั่งขึ้นไป ในช่วงแรกของยุค Stand Alone นี้ โรงพยาบาลแต่ละโรงฉายภาพยนตร์โรงละ 1 เรื่องและต่างมีจุดยืน (Positioning) ของแต่ละโรงอย่างชัดเจนซึ่งทำให้มีผลต่อการแบ่งกลุ่มผู้ชมภาพยนตร์ทั้งในเรื่องเพศ อายุและรสนิยม (สมบุญ รุจิขจรและวุฒิกกร สันธูวาทิน, 2539 : 126-140) เช่น

- โรงพยาบาลฮอลลีวู้ด ฉายภาพยนตร์การ์ตูนของวอลท์ ดิสนีย์
- โรงพยาบาลเมโทร ฉายภาพยนตร์เรื่อง เจมส์ บอนด์
- โรงพยาบาลเท็กซัส ควีน ฉายภาพยนตร์อินเดีย
- โรงพยาบาลโอเดียน ฉายภาพยนตร์จีน
- โรงพยาบาลอินทราและเอเธนส์ ฉายภาพยนตร์ที่มีระบบภาพและเสียงที่ทันสมัยเช่น ซีเนม่าสโคปและเซนเซอร์ราวด์

นอกจากนี้ในช่วงแรกนั้นโรงเดี่ยวมีการกระจายตัวไปตามชุมชนต่างๆ เช่น โรงพยาบาลปีนัง พัฒนากร ศาลาเฉลิมกรุง ศาลาเฉลิมไทย เมื่อโรงพยาบาลเริ่มเพิ่มจำนวนมากขึ้นจึงมีการเปลี่ยนรูปแบบการฉายเป็นภาพยนตร์ 1 เรื่องฉายในโรงพยาบาลหลายโรงพร้อมกัน กล่าวคือมีการฉายเป็นเครือ และ โรงมีการกระจุกตัวมากขึ้น โดยมีการสร้างโรงพยาบาลบริเวณที่

ใกล้เคียงกัน เช่น โรงหนังย่านวังบูรพา 3 โรง คือ แกรนด์, คิงส์และควีนส์ ย่านสยามสแควร์มีโรงหนังสยามและลิโด ซึ่งจากการรวมตัวของโรงหนังเช่นนี้ช่วยสร้างความคึกคักให้กับบริเวณใกล้เคียง เป็นผลให้ร้านค้าในบริเวณใกล้เคียงเจริญขึ้นด้วยเช่นกัน (ผู้จัดการ, 29 กรกฎาคม 2539 : 2)

“โรงรุ่นเก่าคือ Stand Alone นั้นมา fail ไป เมื่อประมาณ 10 กว่าปีที่แล้ว เหตุที่ความล้มเหลวก็มีปัจจัยอยู่ 2 ประการคือ หนึ่งรัฐบาลมีการตั้งกำแพงภาษีสำหรับหนังต่างประเทศตั้งกำแพงภาษีสูง สองก็คือเกี่ยวกับตัววิดีโอเทป วิดีโอเข้ามามีบทบาทมาก สมัยก่อนเช่าถูกและหนังวิดีโอมาเร็วกว่าหนังโรงอีก เมื่อเกิด 2 ปัจจัยนี้ขึ้นก็ทำให้ distributor เลยไม่ค่อยกล้าเอาหนังเข้ามา เนื่องจากว่าโรงสมัยก่อนมีน้อย ถ้าสังเกตดูหนังเรื่องหนึ่งฉาย 2-3 เดือน อาจอยู่แมคเคนนา สยาม ลิโด ก็อยู่แค่นี้ 3-4 โรง เท่านั้นเอง ทีนี้ก็หลังจากซบเซาอยู่พักหนึ่งทางเรากิจริเริ่มให้มี multiplex ขึ้น” (ธนกร পুলิเวคินทร์, สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2539)

นอกจากนี้ สุพจน์ หุดากรยังได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้โรงขนาดใหญ่เสื่อมความนิยมไปว่า “เครื่องเล่นวิดีโอเข้ามา แนนอนคุณภาพสู้โรงภาพยนตร์ไม่ได้ แต่ความสะดวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนไทย การจรวจอย่างบ้านเรา คนก็ไม่อยากจะเดินทางก็ทำให้ตลาดวิดีโอโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันตลาดโรงภาพยนตร์หดตัวอย่างรวดเร็ว ในขณะเดียวกันเมื่อ real estate บูมขึ้นโรงภาพยนตร์ที่เป็น Stand Alone โรงใหญ่พื้นที่ใหญ่ก็มองว่าแทนที่จะทำเป็นโรงภาพยนตร์เขาก็อยากจะทำพิกัดอื่นที่ตรงนั้นไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นที่ทำเงินได้ดีกว่า”

จากคำสัมภาษณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นถึงปัจจัย 3 ประการที่ทำให้โรงภาพยนตร์แบบ Stand Alone เสื่อมความนิยมลงไป คือ

- 1) รัฐบาลมีการตั้งกำแพงภาษีภาพยนตร์ต่างประเทศทำให้ผู้จัดจำหน่ายภาพยนตร์ต่างประเทศไม่กล้านำภาพยนตร์เข้ามาฉายในประเทศไทยมากนัก ภาพยนตร์ต่างประเทศจึงลดจำนวนลง
- 2) วิดีโอเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ผู้ชมรู้สึกเกิดความสะดวกในการชมภาพยนตร์จากเครื่องเล่นวิดีโอภายในบ้านจึงเป็นช่วงที่ผู้ชมภาพยนตร์ลดจำนวนลงอย่างมากเช่นกัน
- 3) สภาพการจราจรที่ติดขัด

เมื่อโรงภาพยนตร์แบบ Stand Alone เสื่อมความนิยมไปจึงเกิดโรงภาพยนตร์ในยุคต่อมาขึ้นคือ ยุคมินิเธียเตอร์

2. ยุคมินิเธียเตอร์ (Mini Theatre)

มินิเธียเตอร์ หมายถึง โรงภาพยนตร์ขนาดเล็กซึ่งนับเป็นการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่แปรเปลี่ยนไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่โรงภาพยนตร์ขนาดใหญ่ต้องอาศัยเนื้อที่ในการก่อสร้างค่อนข้างมาก ในขณะที่ที่ดินในย่านธุรกิจเริ่มหายากและมีราคาแพง ประกอบกับในช่วงหลายปีที่ผ่านมาธุรกิจห้างสรรพสินค้าในเขตกรุงเทพมหานครผุดขึ้นอย่างมาก ภายตามภาวะเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างรวดเร็วและจากสภาพการจราจรที่ติดขัดทำให้ห้างสรรพสินค้าทั้งหลายหันมาดึงดูดลูกค้าด้วยการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆอย่างครบวงจรในห้างสรรพสินค้าของตนซึ่งมีทั้งสถานเสริมความงาม สนามเด็กเล่นพร้อมอุปกรณ์ต่างๆ ศูนย์อาหาร ตลอดจนโรงภาพยนตร์ขนาดเล็กไว้คอยบริการอีกด้วย โรงภาพยนตร์ขนาดเล็กจึงได้รับความนิยมอย่างรวดเร็วในขณะที่โรงภาพยนตร์ขนาดใหญ่เป็นจำนวนมากซึ่งอยู่ในย่านใจกลางเมืองได้ผันตัวเองไปสู่ธุรกิจรูปแบบอื่นที่ให้ผลตอบแทนคุ้มค่ากว่าในท่ามกลางการแข่งขันที่รุนแรงทั้งจากมินิเธียเตอร์ วีดีโอเทป และเคเบิลทีวี เป็นต้น (ฝ่ายวิชาการ บมจ. ธนาकारกสิกรไทย, 2535 : 1)

“มินิเธียเตอร์คือการทำ Size โรงให้มันเล็กลง แต่ว่ามินิเธียเตอร์นี้จะไปอยู่ตามศูนย์สรรพสินค้าส่วนใหญ่ ที่ไปอยู่ในนั้นเพราะให้เหมือนกับ One Stop Shopping คือเข้าไปทีเดียวก็ได้หมดซึ่งปรากฏว่ามันได้ผล ตอนแรกที่ทำทุกคนคิดว่ามันไม่น่าเข้ากันคงตายแน่นอน แต่ปรากฏว่าไม่ใช่อย่างนั้นเลยกลายเป็นแพชั่น ห้างไหนที่เปิดมาแล้วไม่มีโรงหนังเป็นตัวดึงถือว่าห้างนั้นกระจอก โรงหนังกลับกลายเป็นตัวแม่เหล็กดึงดูดขึ้นมา แต่ว่าโรงมินิเธียเตอร์อาจจะเรียกได้ว่าไม่ได้มาตรฐาน เนื่องจากว่าโครงสร้างไม่ได้เพราะว่าห้างที่สร้างขึ้นเขาไม่ได้เตรียมมาว่าจะต้องสร้างโรงหนัง เพดานอาจจะเตี้ยไปทำขึ้นมาเวลานั่งดูหนังอาจจะบังกัน แต่ว่าก็ work ในช่วงนั้น ทำให้ฝรั่งกล้าที่จะนำหนังมาฉายในเมืองไทยมากขึ้นซึ่งจะเห็นว่าบูมอยู่พักหนึ่ง” (ธนกร ปุลิเวคินทร์, สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2539)

“คำว่า มินิเธียเตอร์ก็บอกอยู่แล้วถึงขนาดมินิ ถูกไหมครับ ซึ่งหมายถึงความจุซึ่งจุคนดูได้น้อยคือประมาณ 200 คน หรือมากกว่านั้นแต่ไม่เกิน 250 ที่นั่ง ขนาดจะประมาณนั้น

สำหรับความแตกต่างนั้นต่างกันโดยคำนิยามอยู่แล้ว มิฉะนั้นขนาด มิโนเรียเตอร์อาจหมายถึง โรงหนังขนาดเล็กที่ถูกบรรจุอยู่ในมัลติเพล็กซ์ เพราะมัลติเพล็กซ์คือระบบที่รวบรวมเอาสิ่งดี ๆ มีคุณภาพไว้ ดังนั้นมิโนจึงอาจเป็นระบบหนึ่งในมัลติเพล็กซ์ได้” (สุชาติ วุฒิชัย, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2539)

มิโนเรียเตอร์สามารถเรียกคนดูได้ในระดับหนึ่งแต่ธุรกิจโรงภาพยนตร์ในยุคนี้ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จมากนักเนื่องจากมิโนเรียเตอร์ไม่ได้ถูกออกแบบให้เป็นโรงภาพยนตร์โดยเฉพาะ ที่นั่งอาจจะบังกัน ภาพไม่คมชัดและระบบเสียงไม่มีคุณภาพ โรงภาพยนตร์จึงไม่ได้มาตรฐาน (เดียวเดียว, 2537 : 119)

ความไม่สมบูรณ์หรือไม่ได้มาตรฐานของมิโนเรียเตอร์จึงกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดโรงภาพยนตร์ในยุคต่อไปขึ้น คือ ยุคของมัลติเพล็กซ์

3. ยุคมัลติเพล็กซ์ (Multiplex)

โรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์เป็นระบบโรงภาพยนตร์ที่มีการปรับปรุงระบบด้วยการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นส่วนของการบริการขายตั๋ว หรือ บริการในส่วนของห้องฉาย

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการทางด้านโรงภาพยนตร์แต่ละท่านต่างก็ให้คำนิยามของโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์แตกต่างกันไปดังนี้

“โรงหนังมากกว่า 2 โรงขึ้นไปรวมอยู่ ณ จุดเดียวกันด้วยระบบการฉาย ระบบเสียง ระบบภาพที่ maximize ถ้ารวมกันอยู่แต่คุณภาพไม่ไหวก็ไม่คิดว่าจะเรียกว่า มัลติเพล็กซ์ โดย maximize ภาพและเสียงให้คนดูได้รับความบันเทิงสูงสุด トラาบใดเท่าที่เทคนิคและความก้าวหน้าของหนังจะอำนวยให้” (สุชาติ วุฒิชัย, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2539)

“มัลติเพล็กซ์ คือ หลายๆโรงอยู่ด้วยกัน คุณภาพของโรงดีขึ้น ระบบเสียงดีขึ้น การตกแต่งสวยงามขึ้น” (ธนกร ปุฒิเวทินทร์, สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2539)

“ คำว่ามัลติเพล็กซ์ แปลว่า รวมโรงภาพยนตร์หลายๆโรงโดยมีห้องฉายที่ทะลุกัน ห้องโถงฉายที่สามารถฉายทุกโรงในพื้นที่นั้นได้” (สมศักดิ์ จิวสุวรรณ, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2539)

“มัลติเพล็กซ์ มีความคล่องตัวกว่า คือ มีโรงมาก 4-5 โรงแต่ห้องฉายต้อง link กัน ถ้าคนละห้องไม่สามารถนำมาฉายพร้อมเวลากันได้ ถ้ามัลติเพล็กซ์ link กันจะฉายพร้อมเวลากันได้ นั่นคือระบบมัลติเพล็กซ์” (ชัยวัฒน์ ทวีวงศ์แสงทอง, สัมภาษณ์, 22 พฤศจิกายน 2539)

“มัลติเพล็กซ์ คือ การสร้างโรงให้กระจุกตัวอยู่รวมกัน” (สุพจน์ นุดากร, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2540)

จากคำนิยามที่มีความหลากหลายข้างต้นนั้นทำให้สรุปถึงคำนิยามของโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ได้ว่า

“ โรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ คือ โรงภาพยนตร์จำนวนหลายโรงที่อยู่ภายในบริเวณเดียวกันโดยที่ห้องฉายของทุกโรงสามารถเชื่อมต่อและเดินถึงกันได้ รวมทั้งในทุกโรงต้องได้รับการบริหารจากเจ้าของคนเดียวกัน และต้องมีระบบเสียง ระบบภาพ รวมทั้งระบบบริการต่างๆที่มีคุณภาพ สามารถอำนวยความสะดวกให้กับผู้ชมภาพยนตร์ได้อย่างเต็มที่”

คำนิยามข้างต้นทำให้เห็นถึงคุณสมบัติของโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ได้ดังต่อไปนี้

1. มีจำนวนโรงหลายๆโรงอยู่ในบริเวณเดียวกัน คือ โรงกระจุกตัวอยู่รวมกันไม่กระจายตัวออกอยู่ห่างจากกัน
2. ห้องฉายภาพยนตร์ของโรงทุกโรงจะต้องเชื่อมต่อกัน เพื่อความยืดหยุ่นในการฉายภาพยนตร์นั้นคือ สามารถฉายภาพยนตร์เรื่องเดียวกันในหลายๆโรงในเวลาพร้อมล้ำกันได้ไม่นาน โดยใช้ฟิล์มภาพยนตร์ม้วนเดียวกันเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับผู้ประกอบการได้อีกทางหนึ่ง
3. มีการจองตั๋วด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ระบบการจองตั๋วด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์สามารถให้ข้อมูลกับผู้ชมเกี่ยวกับเวลาการฉายและจำนวนที่นั่งที่เหลืออยู่ได้ถูกต้องขึ้น อีกทั้งช่วยลดระยะเวลาในการซื้อตั๋วของผู้ชมภาพยนตร์ทำให้ผู้ชมสามารถชมภาพยนตร์ได้สะดวกมากขึ้น

นอกจากนี้ผู้ชมยังสามารถใช้บริการการจองตั๋วทางโทรศัพท์ล่วงหน้าได้เพื่อเป็นการมั่นใจและยืนยันได้ว่าจะได้ชมภาพยนตร์อย่างแน่นอน

4. มีระบบเสียงที่ทันสมัย ซึ่งได้แก่ ระบบเสียงดิจิทัลที่ให้ความคมชัดของเสียงได้ดีขึ้นทำให้ผู้ชมได้รับอรรถรสจากการชมภาพยนตร์เพิ่มมากขึ้น
5. ไม่ว่าจะมียี่งในบริเวณนั้นจะต้องมีเจ้าของหรือผู้บริหารคนเดียวกันจึงจะเรียกได้ว่าเป็นมัลติเพล็กซ์

บริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปไม่ว่าจะเป็นจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น การเพิ่มของจำนวนรถและปัญหาการจราจรติดขัดทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตของคนไทยโดยต้องหันไปพึ่งบริการจากห้างสรรพสินค้ามากขึ้นซึ่งเป็นผลทำให้ห้างสรรพสินค้ามีการปรับตัวเพื่อให้มีการบริการอย่างครบครันและโรงภาพยนตร์ก็ได้เป็นหนึ่งในความบันเทิงที่เข้าไปอยู่ร่วมกับแนวคิดเรื่อง one stop service ด้วยเช่นกัน

การพัฒนาในแต่ละยุคของโรงภาพยนตร์ตามบริบททางสังคมนี้ หากพิจารณาเปรียบเทียบกับร่วมกับการพัฒนาสื่อมวลชน 3 ขั้นตอนหรือ EPS Stage แล้วพบว่า มีความสอดคล้องกัน กล่าวคือการลดลงของขนาดโรงภาพยนตร์ในยุคต่างๆ นั่นคือ จากขนาดใหญ่ที่มุ่งให้บริการกับมวลชนเป็นจำนวนมากใน popular stage มาเป็นขนาดเล็กที่มุ่งให้บริการกลุ่มผู้ชมที่มีความต้องการที่หลากหลายมากขึ้นในขั้น specialized

บริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้โรงภาพยนตร์มีการพัฒนาไปและมีลักษณะที่แตกต่างกันไปในแต่ละยุค

ความแตกต่างระหว่างโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์กับโรงภาพยนตร์แบบโรงเดี่ยว (Stand Alone)

ชัยวัฒน์ ทวีวงศ์แสงทองได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างโรงเดี่ยวกับโรงมัลติเพล็กซ์ว่า “ความแตกต่างของมัลติเพล็กซ์กับ stand alone คือ มัลติเพล็กซ์จะคลองตัวมากกว่า โรงเล็กก็จริง แต่ถ้าหนังมันล้นเขาสามารถเปิดโรงอื่นรองรับต่อไปอีกครั้งชั่วโมงได้ เปิดโรงที่ 3 รับได้อีก ถ้ามันล้นอีก แต่ถ้า stand alone เปิดแล้ว ล้นแล้ว เสริมแล้วยังเหลืออีกก็ต้องรอรอบหน้า รอรอบหน้าอีกชั่วโมง 2 ชั่วโมง คนที่รอจะไปอยู่ที่ไหน เมื่อก่อนฉันหนาเขาอมรอกก็ไม่มีปัญหา แต่ปัจจุบันนี้ฉันหนาเข้าห้างแล้ว เขาอาจซื้อตัวก่อนแล้วก็ไปเดินหาอาหารกิน เดินดู shopping อาจไม่ซื้อแต่ดู ดูมันก็หมดชั่วโมง กลับมาใหม่ก็มีรอบหน้า เป็นการฆ่าเวลาที่รวดเร็วมากและไม่

รู้สึกเบื่อหน่าย พอผลิตเพลินแล้วเวลาจะผ่านไปเร็ว แต่ถ้าเรายืนรอตรงหน้าโรง stand alone มั่นแข็ง เมื่อไหร่จะเริ่ม สิ่งแวดล้อมสิ่งสำคัญที่ทำให้คนต่อไปอย่าดูเลย ที่นี้ก็ฉายเรื่องเดียวกัน มาดูที่นี้ดีกว่า ถ้ามันเต็มรอบต่อไป เรายังเดินดูอะไรฆ่าเวลาได้ ความรู้สึกของคน พอทุกคนมีความคิดอย่างนี้โรง stand alone อยู่ไม่ได้แล้ว ต้องพัฒนาแล้ว อาจต้องผ่าโรงเพื่อให้มีความหลากหลาย ไม่ให้เสียเวลา ดูเรื่องอื่นต่อไปได้ อาจมีโรงเบอร์ 1, 2, 3 ที่เราตั้งใจไว้ ถ้าเต็มก็ดูอีกเรื่องหนึ่ง แล้ววันหลังค่อยมาดูเรื่องนี้ก็ได้ ไม่เสียเที่ยว”

“ โรงภาพยนตร์ถ้าไล่ตั้งแต่สมัยเก่าไปก็จะมีตั้งแต่ 800 ที่นั่งถึงพันกว่า ข้อเสียของ stand alone ก็คือว่า หนังสือโปรแกรม โอ.เค. คนเข้ามาดูเยอะ ประมาณ 70-80% ที่นี้พอหลัง program เริ่มไม่คุ้ม หนังสือจะอยู่นานๆไม่ได้ หนังสือประมาณ 2 อาทิตย์แรกโอ.เค. พออาทิตย์ที่ 3 มันมีหนังสือใหม่เข้ามา หนังสือจะถูกถอดออกไป พอถอดไปคนที่ต้องการดูก็ไม่มีที่ดู พอไม่มีที่ดู วิดีโอก็พัฒนาให้ออกมาเร็วขึ้นเพื่อสนองความต้องการของตลาด ที่นี้พอเรามาเป็น multiplex เราจะมีโรงตั้งแต่ 500 ที่นั่งขึ้นไป อาทิตย์แรกเข้าโรงขนาด 500 ที่นั่งขึ้นไป THX ไปเลยดีที่สุด คอหนังก็จะไปดู พออาทิตย์ที่ 2 คนเริ่มลดเหลือ 400 ที่นั่ง เราก็มีโรงขนาด 400 ที่นั่งก็ถอดออกใส่โรง 400 ที่นั่ง หนังสือใหม่มาอีกก็อัดไปที่ THX พอหนังไปอาทิตย์ที่ 3 ถอดลงมาอีกเหลือโรง 200 ที่นั่งจะได้ step ลงมา ทำให้หนังมีอายุยาวขึ้นบางที่อยู่ได้ถึงขนาด 2 เดือน อย่าง ID 4 อยู่ได้ประมาณ 9 อาทิตย์ เกือบ 10 อาทิตย์” (อมรรัตน์ หอมหวล, สัมภาษณ์, 26 พฤศจิกายน 2539)

ความคิดเห็นข้างต้นแสดงให้เห็นถึงลักษณะที่แตกต่างระหว่างโรงเดี่ยวและมัลติเพล็กซ์ ได้ 3 ประการคือ

- 1) จำนวนและขนาดของโรงภาพยนตร์
- 2) ห้องฉาย
- 3) การบริหารโปรแกรมภาพยนตร์

ทั้งนี้สามารถสรุปลักษณะที่แตกต่างได้ตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ลักษณะที่แตกต่างระหว่างโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์และโรงภาพยนตร์แบบโรงเดี่ยว

ลักษณะ	โรงภาพยนตร์แบบโรงเดี่ยว (Stand Alone)	โรงภาพยนตร์ระบบ มัลติเพล็กซ์
จำนวนและขนาดของโรงภาพยนตร์	-โรงภาพยนตร์มีขนาดใหญ่ตั้งแต่ 800 ที่นั่งขึ้นไป -มีโรงภาพยนตร์ 1 โรงในพื้นที่เดียวทำให้ฉายภาพยนตร์ได้เพียง 1 เรื่องต่อ 1 โปรแกรมเท่านั้น	-โรงภาพยนตร์มีหลายขนาด ตั้งแต่เล็กจนถึงใหญ่ -มีโรงภาพยนตร์หลายโรงในบริเวณพื้นที่เดียวกันทำให้ฉายภาพยนตร์ได้หลายเรื่องใน 1 โปรแกรม
ห้องฉาย	-ห้องฉาย 1 เรื่องต่อ 1 โรง	-ห้องฉาย 1 ห้องแม้ว่าจะมีโรงฉายหลายโรงก็ตามทำให้สามารถฉายภาพยนตร์ในเวลาเหลื่อมล้ำกันโดยใช้ฟิล์มเรื่องเดียวกัน
การบริการและการบริหารโปรแกรม	-ผู้ชมภาพยนตร์ถ้ามาไม่ทันจะต้องรอชมในรอบต่อไปหลังที่รอบนี้จบ -ฉายภาพยนตร์เพียงเรื่องเดียวจึงฉายได้ในระยะเวลาไม่นานเนื่องจากเมื่อมีภาพยนตร์เรื่องใหม่เข้ามาเรื่องเก่าก็ต้องถอดโปรแกรมออกไป -ทำรายได้ดีในช่วงที่ภาพยนตร์เริ่มฉายหรือช่วงต้นโปรแกรม	-ฉายภาพยนตร์แต่ละรอบ แต่ละเรื่องเหลื่อมล้ำกันประมาณ 30 นาทีทำให้ไม่ต้องเสียเวลารอนาน -ภาพยนตร์ 1 เรื่องฉายได้นานถึง 10 สัปดาห์เนื่องจากมีจำนวนโรงมากพอที่จะสับเปลี่ยนฉายภาพยนตร์ได้ตามความนิยม -ทำรายได้ตลอดโปรแกรมเพราะสามารถเปลี่ยนโรงที่มีขนาดเล็กฉายภาพยนตร์ที่เริ่มเสื่อมความนิยมได้

ความแตกต่างระหว่างโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์และมินิเธียเตอร์

ความแตกต่างระหว่างโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์และมินิเธียเตอร์นั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะคือ

1. ขนาดและจำนวนของโรง

สุชาติ วุฒิชัย กล่าวว่า “มินิเธียเตอร์ อาจหมายถึง มินิอยู่ในมัลติเพล็กซ์ เพราะมัลติเพล็กซ์มันคือระบบ การที่จะรวมระบบ แสง สี เสียงและการรวมโรงมัลติทั้งหลายและมาอยู่ในคอมเพล็กซ์เดียวกัน คำตอบก็คือ คนจะประเดินกันและยังตอบต่อไปได้ว่า มินิเธียเตอร์คือ 1 ในมัลติเพล็กซ์คือ พุดง่ายๆ อย่างเช่น โรงหนัง A ในโรงนี้มี 6 โรงอาจจะมีขนาดเล็กมาก 2 โรงเล็กปานกลาง 2 โรง และขนาดใหญ่ขึ้นมาหน่อยอีก 2 โรง แต่ทั้งหมด 6 โรงนี้มีขนาดละ 2 โรงก็คือคอมเพล็กซ์ดีๆนั่นเอง มินิต้องไม่ปะปนกับมัลติ เพราะว่ามัลติเป็นการรวมทั้งระบบดีๆและทั้งจำนวนของโรงอยู่ด้วยกัน แต่มินิจะเป็นโรงเล็กๆ จะอ้างถึงขนาดส่วนมัลติเพล็กซ์ที่สมบูรณ์นั้นจะอ้างถึงระบบต่างๆของโรงภาพยนตร์ที่สมบูรณ์ทั้ง ภาพและเสียงอะไรทำนองนั้น”

ในเรื่องเดียวกันนี้ สุพจน์ หุดากรเห็นว่า “ มินิเธียเตอร์คือการมีโรงเล็กๆ แต่ก็เป็นเพียงการมีโรงเล็กๆ เท่านั้น บางทีอาจจะไม่อยู่ติดกันอย่างในอดีต ถ้ามองมากกว่า 5 ปีขึ้นไปในห้างหลายๆแห่งมีโรงภาพยนตร์แล้ว เพราะเขาคิดว่าเป็นตัวดึงดูดคนแต่ลักษณะการดำเนินงานก็คือบนนั้นอาจจะมีโรงอยู่ 10 โรงแต่อยู่กระจายกัน 2 โรงนี้ ให้เครือไพร์สตาร์ไป 2 โรงนี้ให้เครือ มงคลฟิล์มไป 2 โรงนี้อาจจะให้เครือเอเพ็กซ์ โดยรวมแล้วมี 10 โรงก็จริงซึ่งแต่ละโรงไม่ได้เกี่ยวพันกัน แต่มัลติเพล็กซ์คือการสร้างโรง ให้กระจุกตัวอยู่รวมกัน”

2. ห้องฉาย

ชัยวัฒน์ ทวีวงศ์แสงทองมีความเห็นว่า “ มัลติเพล็กซ์ห้องฉายเดียวกัน 4-5 โรงก็ทำมัลติเพล็กซ์ แต่ขอให้ห้องฉายมัน link กัน แต่ถ้าเราทำอย่างมินิๆๆ คนละห้องไม่สามารถนำมาฉายเชื่อมกันได้ ถ้ามัลติเพล็กซ์ link กันจะฉายเวลาเชื่อมกันได้ นั่นคือ มัลติเพล็กซ์”

3. โครงสร้างของโรงภาพยนตร์

อมรรัตน์ หอมหวล กล่าวเสริมในเรื่องนี้ด้วยว่า “มินิเธียเตอร์กับมัลติเพล็กซ์ ถ้าพูดถึงความแตกต่าง มัลติเพล็กซ์หลากหลายกว่าตรงที่จำนวนโรงมากกว่า มินิเธียเตอร์ เดิมจะเป็นโรงภาพยนตร์ stand alone แล้วถูกชอยแบ่งลงมา การสร้างมัลติเพล็กซ์ เราตั้งแต่แปลน วัสดุจะเป็นอย่างไร พรหมนี้จะเป็นอย่างไร ตั้งแต่เริ่มก่อสร้างจะมีแปลนตายตัว แต่มินิเธียเตอร์มันจะถูกปรับลงมาเพราะฉะนั้นความสมบูรณ์จะไม่มี ความมาตรฐานจะไม่มี แล้วอีกอย่างหนึ่งค่อนข้างจะผิดกฎหมายเกือบทุกที่ เพราะกฎหมายเขากำหนดที่นั่งที่ที่นั่งต่อแถว ขนาดทางเดินต้องเท่าไร ต้องมีทางเดินรอบโรง ของอีจิวี่ทำได้ เข้าไปจะเหมือนเขาวงกต ผันนี้ต่อกับอันนี้จะน้อย เพราะเราต้องมีพื้นที่นรอบโรง ถ้าสังเกตดูมินิเธียเตอร์ โรงติดกัน ผันก็จะติดกัน เพราะเคยเป็นโรงเดียวกัน แล้วมาแบ่งตรงกัน”

ตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างโรงภาพยนตร์ทั้ง 2 ยุคได้ชัดเจนขึ้น

ตารางที่ 4.2 ความแตกต่างระหว่างโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์และมินิเธียเตอร์

ลักษณะ	โรงภาพยนตร์มินิเธียเตอร์	โรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์
ขนาดและจำนวนของโรงภาพยนตร์	<p>- เป็นโรงภาพยนตร์ขนาดเล็ก ประมาณ 100 -200 ที่นั่ง</p> <p>- มีภาพยนตร์ให้เลือกน้อยเนื่องจากจำนวนโรงภาพยนตร์มีเพียง 2 หรือ 3 โรงเท่านั้น</p>	<p>- ในจำนวนโรงภาพยนตร์หลายโรงที่อยู่บริเวณเดียวกันมีหลายขนาดเพื่อรองรับความต้องการที่หลากหลายของผู้ชมภาพยนตร์</p> <p>- มีภาพยนตร์ให้เลือกมากสามารถฉายภาพยนตร์ได้จากทุกบริษัทผู้สร้างภาพยนตร์ทำให้ผู้ชมมีทางเลือกมากขึ้น</p>
โครงสร้างของโรงภาพยนตร์	<p>- ส่วนใหญ่แล้วโรงที่สร้างขึ้นในรูปแบบนี้นั้นจะเป็นการรื้อโรงเดี่ยวเดิมแล้วแบ่งโรงให้มีขนาดเล็กลงโรงจึงไม่ค่อยได้มาตรฐาน</p> <p>- ที่นั่งมักจะบังกันเนื่องจากโรงภาพยนตร์มีขนาดเล็กและเตี้ย</p> <p>- โครงสร้างของโรงภาพยนตร์ไม่เหมาะสมกับระบบเสียงและระบบภาพที่เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่</p>	<p>- มีการวางแผนในการสร้างโรงล่วงหน้าดังนั้นขนาดของโรง, การวางระบบและตำแหน่งที่นั่งต่างๆจึงได้มาตรฐาน</p> <p>- โรงภาพยนตร์ได้รับการออกแบบมาอย่างดี มีเพดานสูง ที่นั่งจึงไม่บังกัน ไม่ว่านั่งชมที่ใดสามารถมองเห็นภาพได้ชัดเจน</p> <p>- มีการวางระบบโครงสร้างโรงภาพยนตร์ที่เตรียมพร้อมสำหรับระบบเสียงและระบบภาพที่มีคุณภาพ</p>
ห้องฉาย	<p>- ห้องฉาย 1 ห้องต่อ 1 โรงทำให้ไม่สามารถเพิ่มรอบหรือเพิ่มโรงฉายหากว่าภาพยนตร์เรื่องนั้นมีผู้ชมสนใจเข้าชมเป็นจำนวนมาก</p>	<p>- ไม่ว่าจะโรงภาพยนตร์กี่โรงจะมีห้องฉายโรงภาพยนตร์เพียงห้องเดียวที่เชื่อมต่อกันทำให้สามารถจัดโรงฉายเพิ่มเมื่อภาพยนตร์ได้รับความสนใจจากผู้ชมเป็นอย่างมาก</p>

โรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์นั้น มีลักษณะที่แตกต่างจากโรงภาพยนตร์ในอดีตซึ่งเป็นการแก้ไขจุดบกพร่องของโรงภาพยนตร์ในอดีต การเกิดขึ้นของโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ทำให้ผู้ชมภาพยนตร์มีทางเลือกมากขึ้น รวมทั้งประหยัดเวลาในการเดินทาง นั่นคือ สามารถชมภาพยนตร์หลายเรื่องได้ในคราวเดียวกัน ผู้ประกอบการโรงภาพยนตร์เห็นประโยชน์ในเรื่องนี้จึงมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงโรงภาพยนตร์มาเป็นระบบมัลติเพล็กซ์มากขึ้น ดังจะเห็นได้จากจำนวนโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ที่เกิดขึ้นในช่วงปีระหว่าง พ.ศ. 2537-2539 รวมทั้งที่จะเปิดให้บริการในปี 2540 และ 2541 นั้นเพิ่มมากขึ้นและกระจายไปทั่วทุกมุมเมืองของกรุงเทพมหานคร

จุดกำเนิดของโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์

โรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์เกิดขึ้นในยุคทศวรรษที่ 1960 (พ.ศ. 2503) และเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วในประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงปี 1970 - 1980 (พ.ศ. 2513 - 2523) หลังจากนั้นจึงเริ่มเข้ามาสู่ประเทศในแถบเอเชียในช่วงปี 1990 (พ.ศ. 2533) (Benjamin Ng, สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2540)

สำหรับโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ในประเทศไทยนั้นเริ่มขึ้นจากการดำเนินงานของกลุ่มอีจี้วี หรือ บริษัท เอ็นเตอร์เทน โกลเด็น วิลเลจ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่เกิดจากการรวมตัวกันของ 3 บริษัท จาก 3 ประเทศ คือ

1) วิลเลจ โรดโชว์ เป็นบริษัทผู้จัดสร้างภาพยนตร์และตัวแทนจำหน่ายภาพยนตร์ให้กับโรงภาพยนตร์ต่างๆ ผู้จัดทำวีดีโอเทปและรายการโทรทัศน์ในประเทศออสเตรเลีย

วิลเลจ โรดโชว์ เป็นผู้ดำเนินการจัดสร้างโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ในประเทศออสเตรเลียและได้มีการร่วมทุนกับบริษัทต่างๆในหลายๆประเทศเพื่อจัดสร้างโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ในต่างประเทศ รวมทั้งมีโครงการที่จะขยายแผนงานกิจการโรงภาพยนตร์เพิ่มขึ้นในอีกหลายประเทศ

2) โกลเด็น ฮาร์เวสต์ เป็นบริษัทผลิตและจัดจำหน่ายภาพยนตร์ซึ่งนี้ได้ผลิตภาพยนตร์ที่มีชื่อเสียงของฮ่องกงมากมาย อาทิเช่น ภาพยนตร์ที่แสดงนำโดย บรูซ ลี, เจินหลง และ หลี่เหลียนเจี๋ย เป็นต้น

ทั้งสองบริษัท คือ วิลเลจ โรดโชว์และโกลเด้น ฮาร์เวสต์ ได้ร่วมกันดำเนินธุรกิจ โรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ในประเทศสิงคโปร์ โดยใช้ชื่อว่า โกลเด้น วิลเลจ

3) บริษัท เอ็นเตอร์เทน เรียเตอร์ เนทเวิร์ค บริษัทซึ่งดำเนินธุรกิจโรงภาพยนตร์ในประเทศไทย ดำเนินงานโดยตระกูลพลูวรัลลักษณะซึ่งเป็นตระกูลที่ได้ทำธุรกิจทางด้านโรงภาพยนตร์ในประเทศไทยประมาณ 40 ปีและผลิตภาพยนตร์ภายใต้ชื่อบริษัท ไทเอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด

ทั้ง 3 บริษัทได้ร่วมมือกันเปิดบริษัทดำเนินธุรกิจโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ในประเทศไทยเป็นรายแรก ทั้งนี้ในการร่วมมือกันได้ริเริ่มมาจาก คุณวิชัย พลูวรัลลักษณ จากบริษัท เอ็นเตอร์เทน เรียเตอร์ เนทเวิร์ค ได้พยายามหาทางปรับปรุงธุรกิจโรงภาพยนตร์ในเครือซึ่งชบเซามาานานโดยได้เดินทางไปในหลายๆประเทศเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมาพัฒนาโรงภาพยนตร์ แต่ในการปรับปรุงนั้นต้องใช้งบลงทุนสูงและอาจปรับปรุงได้ไม่มาก ไม่สามารถสร้างความแปลกใหม่ได้ จึงได้ร่วมมือกับบริษัทจากต่างประเทศทั้งสองซึ่งมีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ การร่วมมือกันทำให้ประหยัดเวลาในการพัฒนาเทคโนโลยีและการบริการต่างๆ ได้มากขึ้น

ประเทศไทยจึงได้มีโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์เป็นแห่งแรกขึ้นในปี พ.ศ. 2537 คือ โรงภาพยนตร์บางแค 10 ตั้งอยู่ ณ ศูนย์การค้าฟิวเจอร์พาร์ค บางแค โดยมีโรงภาพยนตร์ทั้งหมด 10 โรงด้วยกัน รวมจำนวนที่นั่งทั้งหมด 2,942 ที่นั่ง (ฝ่ายประชาสัมพันธ์ บริษัท เอ็นเตอร์เทน โกลเด้น วิลเลจ จำกัด)

สิ่งที่สร้างความแปลกใหม่ให้กับผู้ชมภาพยนตร์นอกจากจำนวนโรงภาพยนตร์ที่มากแล้ว ยังมีการนำเทคโนโลยีทั้งในระบบการฉาย ระบบเสียง และระบบการจองตัวใหม่ๆเข้ามาใช้ด้วย ทำให้ผู้ชมภาพยนตร์เริ่มสนใจกลับมาชมภาพยนตร์เพิ่มมากขึ้น

หลังจากที่กลุ่มอีจีวี ประสบความสำเร็จในการนำระบบมัลติเพล็กซ์มาใช้ ผู้ประกอบการโรงภาพยนตร์หลายรายจึงหันมาสร้างโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ขึ้น และทางด้านของกลุ่มอีจีวีเองก็ได้ขยายสาขาออกไปทั่วมุมเมืองของกรุงเทพฯ

ปัจจุบันโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ที่เปิดให้บริการในเขตกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑลมีดังนี้ คือ

- 1) โรงภาพยนตร์ในเครืออิจิวี รวมทั้งสิ้น 62 โรง ได้แก่
  - 1.1) บางแค 10 จำนวน 10 โรง
  - 1.2) ซีคอน 14 จำนวน 14 โรง
  - 1.3) ปิ่นเกล้า 10 จำนวน 10 โรง
  - 1.4) ลาดพร้าว 7 จำนวน 7 โรง
  - 1.5) รังสิต 14 จำนวน 14 โรง
  - 1.6) แฟชั่นไอส์แลนด์ 7 จำนวน 7 โรง
- 2) เมเจอร์ซีเนเพล็กซ์ ปิ่นเกล้า จำนวน 8 โรง
- 3) โรงภาพยนตร์ในเครือเอเพ็กซ์ ได้แก่
  - 3.1) สยามสแควร์มัลติเพล็กซ์ 5 จำนวน 5 โรง
  - 3.2) เสริมัลติเพล็กซ์ จำนวน 6 โรง
- 4) โรงภาพยนตร์เครือ ยูเอ็มจี ได้แก่ บิ๊กซี บางพลี 6 จำนวน 6 โรง
- 5) โรงภาพยนตร์เอ็นเค 6 บริเวณห้างสรรพสินค้านิวเวิลด์ รัตนาธิเบศร์ จำนวน 6 โรง

ในจำนวนโรงภาพยนตร์ดังกล่าวข้างต้น มีคุณสมบัติของมัลติเพล็กซ์ที่สำคัญ คือ

- 1) มีจำนวนโรงภาพยนตร์หลายโรงในบริเวณเดียวกัน ทั้งนี้จากตัวเลขข้างต้นทั้งหมดจะเห็นว่า มีตั้งแต่ 5 โรงขึ้นไป
- 2) โรงภาพยนตร์ในบริเวณเดียวกันนั้นบริหารงานโดยเจ้าของรายเดียวกัน
- 3) มีระบบเสียงและระบบการจำหน่ายตั๋วที่นำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้

สำหรับคุณสมบัติอีกประการที่บางแห่งนั้นขาดไป คือ การมีห้องฉายเพียงห้องเดียว ทั้งนี้ สยามสแควร์มัลติเพล็กซ์ 5 เป็นโรงแห่งเดียวที่โรงภาพยนตร์ไม่ได้ยึดติดกันแต่อยู่บริเวณใกล้กัน เนื่องจากการปรับปรุงโรงภาพยนตร์เก่าที่อยู่ใกล้กัน ได้แก่ ลิโต้ สกาล่า และสยาม เป็นการปรับตัวให้เข้ากับโรงภาพยนตร์ในยุคไฮเทคโนโลยีใหม่นี้

รูปแบบของโรงภาพยนตร์มัลติเพล็กซ์ในประเทศไทย

จากการสำรวจรูปแบบต่างๆของโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ในประเทศไทย พบว่า รูปแบบของโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ที่ปรากฏให้เห็นในทุกวันนี้มี 3 ประเภท คือ

1. โรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในห้างสรรพสินค้า ได้แก่ โรงภาพยนตร์ในเครืออีจิวี ซึ่งตัวแทนจากเครืออีจิวีได้ให้สัมภาษณ์ว่า “ห้างสรรพสินค้าเป็นที่รวมของทุกอย่าง จริงๆเป็นการดึงคนให้ไป อีจิวีก็จะได้คนจาก 2 ทาง ที่ไปตั้งอยู่ในห้าง เราได้ประโยชน์ 2 ทางคือ หนึ่งในคนที่ตั้งใจไปดูหนังกับคนที่ไม่ได้ตั้งใจจะไปดูหนัง เขาเดินไปเดินมาแต่ก็แวบเข้าไปดู มาจากตรงนี้ก็เยอะเหมือนกันคนที่ตั้งใจไปดูเขาก็ได้ประโยชน์จากการซื้อของ” (อมรรัตน์ หอมหวล, สัมภาษณ์, 26 พฤศจิกายน 2539)

สำหรับการเลือกสร้างโรงภาพยนตร์ในห้างสรรพสินค้านั้น ผู้ประกอบการท่านอื่นๆ มีทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการสร้างโรงภาพยนตร์ในห้างสรรพสินค้า สำหรับผู้เห็นด้วยนั้นให้เหตุผลดังนี้

“คิดว่าจำเป็นที่มัลติเพล็กซ์จะไปอยู่ในศูนย์การค้า เพราะว่าทำให้เขาไม่ต้องไปฟิอาร์ ดิงดูดแพนโรงมากนัก ถ้าเป็น stand alone อย่างที่ทำขึ้นมาใหม่ เมเจอร์ ปีนเกล้า เขาสร้าง stand alone ขึ้นมาเป็นมัลติเพล็กซ์แล้ว พื้นที่ก็ขายให้พวกฟาสต์ฟู้ด เหมือนกับ มินิมอลส์ที่รวมอาหารกับ เอ็นเตอร์เทนเมนต์ไว้เท่านั้นเอง ซึ่งก็พออยู่ได้ กินไปรอไปไม่เชิงพอได้ แต่ต้นทุนมันไม่คุ้ม ถ้าเผื่อเราต้องซื้อที่ดินด้วย ทำเลคุณต้องอยู่ในใจกลางที่ดี ถ้าคุณทำเลไม่ดีตั้งขึ้นมาโดดๆ เหนื่อยแยะเลย เพราะคนไปต้องมุ่งตั้งใจไปดูหนังอย่างเดียว มันต่างกับที่อยู่ในศูนย์ ไปไหน ไปเซ็นทรัล ปีนเกล้านะ ตรงไหนละ หน้าโรงดีไหม แล้วถ้าไปไหนแล้วค่อยไปกัน เป็นจุดนัดพบทำให้เราคิดว่า เขาครบวงจร เพราะบางทีคนนี้จะไปดูหนัง ไปช้อปปิ้งแล้วมาเจอตรงไหน เวลาอะไร มันนัดกันได้” (ชัยวัฒน์ ทวีวงศ์แสงทอง, สัมภาษณ์, 22 พฤศจิกายน 2539)

“ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของผู้บริโภคในแต่ละพื้นที่พูดได้เลยว่าในแต่ละประเทศแล้วก็กรุงเทพฯ ควรจะอยู่ในห้างสรรพสินค้าหรือสามารถใช้ facility ร่วมกับห้าง ผมยกตัวอย่างอันหนึ่งคือ เมเจอร์ซีเนเพล็กซ์ อยู่ในห้างรีเปลา ในมุมมองของคุณไม่อยู่ แต่ในมุมมองของผมอยู่ เพราะเขาใช้ facility ทั้งหมดของห้างฯ เป็นการเลือกทำเลที่ชาญฉลาดมาก” (สุพจน์ นุดากร, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2540)

“เผชิญเป็นสิ่งลงตัวในความสะดวกในการก่อสร้าง เพราะว่าอยู่ๆถ้าไปสร้างมัลติเพล็กซ์ โดดๆโดยไม่มีอะไรเลย อารมณ์ ความรู้สึกที่เรียกว่า จิตวิทยาชุมชนมันก็จะอยู่น้อย แต่ถ้าเขารู้สึกว่า เขาไปดูหนังหรือซื้ออย่างอื่นและแวะไปดูหนังเป็นผลพลอยได้ซึ่งกันและกัน ยกตัวอย่าง ซีคอนสแควร์ ไม่อยู่ในซีคอนแต่ห่างกันสัก 2 กิโลเมตร ตั้งโดดๆเลย แล้วเรียกตัวเองว่าเป็น movie complex ความสำเร็จมันต้องไม่เท่ากับอยู่ในซีคอน ไม่จำเป็นแต่มัน ideal และก็พิสูจน์มาแล้ว อย่างที่อื่นเขาอาจจะไม่ได้ตั้งอยู่ในศูนย์การค้าก็จริงแต่อยู่ใกล้กับแหล่ง ช้อปปิ้ง อย่างเช่นที่แอล.เอ็ม.มัลติเพล็กซ์อาจไม่ตั้งอยู่ในเดอะมอลล์แบบของเราแต่บางอันก็ใช้อย่าง เซ็นจูรี่ซิตีอยู่ใน shopping plaza แต่บางแห่งอาจจะไม่อยู่ที่เดียวกันแต่อยู่ใกล้กันเดินนิดเดียวก็ถึง แต่ไม่ได้อยู่ภายใต้ชายคาเดียวกัน แต่ถ้าพูดก็ concept เดียวกันนั่นแหละ” (สุชาติ วุฒิชัย, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2539)

สำหรับผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการเลือกทำเลที่ตั้งในห้างสรรพสินค้าให้ความเห็นว่า

“ไม่จำเป็น อย่างผมไม่ได้อยู่ แต่อยู่ที่ทำเลมากกว่า ทำเลต้องดี อยู่ในใจกลาง อยู่ย่าน ชุมชน สถานศึกษาสำคัญ” (ธนกร ปุลิเวคินทร์, สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2539)

การมีโรงภาพยนตร์ในห้างสรรพสินค้าเป็นการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของ คนไทยซึ่งต้องการความสะดวกสบายมากขึ้น กล่าวคือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครันใน สถานที่เดียวที่เรียกว่า one stop service ข้อดีอีกประการหนึ่งที่ทำให้เจ้าของโรงภาพยนตร์เลือก สร้างโรงภาพยนตร์ในห้างสรรพสินค้า คือ สามารถอาศัยช่องทางของห้างสรรพสินค้าในการ ประชาสัมพันธ์และโฆษณาโรงภาพยนตร์ ผู้ประกอบการโรงภาพยนตร์สามารถประหยัดค่าใช้จ่าย หรืองบประมาณในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ไปได้มาก

2. โรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ซึ่งตั้งอยู่โดดๆ โดยมีร้านอาหารเข้ามาเป็นส่วน ประกอบ ได้แก่ เมเจอร์ซีนีเพล็กซ์ (Major Cineplex) ซึ่งหมายถึงศูนย์บันเทิงที่ประกอบด้วย ความบันเทิงหลากหลายรูปแบบ เพื่อรองรับคนที่ต้องการมาเอนเตอร์เทน (Major Cinema and Entertainment Complex) เริ่มตั้งแต่มีโรงหนังขนาดใหญ่และขนาดเล็กอยู่รวมกันและมี ร้านอาหาร ร้านขายหนังสือ แผ่นเสียง ซีดี ร้านเสื้อผ้า เกม ซิมูเลเตอร์ (IT Management, มีนาคม 2539 : 74)

“มัลติเพล็กซ์อยู่ในห้างสรรพสินค้าก็ยังมีข้อจำกัดอยู่ อย่างแรกก็เกี่ยวกับตัวโรง อาจจะไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร อาจมีเสาอยู่กลางโรงหรือในแง่ของสถานที่อาจจะเตี้ยไป สูงไม่พอในแง่ของที่จอดรถ คุณอาจต้องไปแย่งกับพวกที่มา shopping ในแง่ของความปลอดภัย โดยเฉพาะในรอบดึกๆ จะไม่ค่อยปลอดภัยเพราะว่าห้างปิดมิดหมดแล้ว ต้องมาเดินคนเดียว เป็นผู้หญิงอันตราย หรือในแง่ของการเปิดปิด คุณต้องเปิดปิดตามศูนย์หลายๆปัจจัยนี้เราก็มองว่ามันไม่ work ในส่วนนี้ เราก็เลยก็เกิดความคิดขึ้นมาที่จะทำที่สำหรับคนดูหนังโดยเฉพาะ เราเลยตั้งขึ้นมาเป็นเมืองหนังเพราะเราเชื่อว่ากลุ่มคนที่มาดูหนังเป็นคนละกลุ่มกับคนที่มา shopping น่าจะเป็นคนละกลุ่มกัน เราก็ลองทำขึ้นมา ปรากฏว่ามัน work เราทำโรงได้มาตรฐานหมด เพดานสูง ขนาดกว้าง การตกแต่งสวย ที่จอดรถมีพร้อม เวลาเปิด ปิดก็อยู่ที่เรา เราจะเปิดกี่โมง ปิดกี่โมงก็ เรื่องของเรา มันค่อนข้างจะ flexible ปรากฏว่าทำให้เมืองหนังมัน hot ขึ้นมา เพราะเมืองหนังก็คือ เราเรียกมันว่าซีเนเพล็กซ์ บอกว่าเป็นเมืองหนังคือ มันอยู่ใน compound เดียวกัน ดึกเดียวกัน ทีนี้ว่า ซีเนเพล็กซ์ไม่ใช่เป็น...ค เอ็นเตอร์เทน คือ ไม่ใช่ว่ามีโรงหนังอย่างเดียว โรงหนังอย่างเดียวก็คง จะไม่เกิด เรามี เอ็นเตอร์เทนอย่างอื่นเสริมอยู่ในนั้นด้วย เช่น ซีมิวเลชั่น เรียร์ หรือเป็นพวกเลเซอร์เกม หรือว่าร้านค้าซึ่งจะไปด้วยกันกับหนังได้ เช่น ร้านอาหารต้องไปด้วยกันอยู่แล้ว คือดูหนังกับการกินต้องไปด้วยกัน แต่ว่าร้านอาหารเนี่ยเราเป็นกลุ่มที่พวกวัยรุ่น เขาชอบทานกัน อย่างอินเตอร์ ฟาสต์ฟู้ด ทั้งหลาย วัยรุ่นชอบ พวกแม็คเคย์ เคเอฟซี ดันกิน ไคโดมอน อะไรพวกนี้ก็จะจับกลุ่มนี้มาหรือว่าร้านเกี่ยวกับซีดี ภาพยนตร์ทั้งหลาย วิดีโอเราก็จับเอา ลิตเตอร์แบรด์มาอย่างเช่น แมงป่อง แมงป่องก็จะอยู่กับเราในส่วนนี้ เพราะฉะนั้นก็หลายๆ ส่วนมันเอื้อกัน ในแง่ของทำเลเราก็จะอยู่ที่นี่ ทำให้เมืองหนังเกิดขึ้นมาอีก วิวัฒนาการมันก็มาเป็น step เมืองหนังนี้ก็ล่าสุด แล้ว” (ธนกร ปุลิเวคินทร์, สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2539)

จากข้อเสียต่างๆสำหรับการสร้างมัลติเพล็กซ์ในห้างสรรพสินค้าจึงทำให้เกิดโรงภาพยนตร์ “เมเจอร์ซีเนเพล็กซ์” ขึ้นมา โดยสามารถสร้างโรงภาพยนตร์ให้มีระดับเพดานสูงกว้าง มีที่จอดรถเพียงพอสำหรับผู้มาชมภาพยนตร์ สามารถเปิด-ปิดได้ตามที่รอบการฉายจะเอื้ออำนวย และเพื่อตอบสนองความต้องการด้านความบันเทิงของผู้ชมภาพยนตร์อย่างครบวงจรจึงต้องมีแหล่งบันเทิงอย่างอื่นเข้ามาร่วมด้วย เช่น ร้านอาหาร ร้านขายเทปและซีดี เป็นต้น

3. โรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ซึ่งไม่ได้อยู่ในห้างสรรพสินค้าแต่อยู่ใกล้กับแหล่งจับจ่ายสินค้าได้แก่ สยามสแควร์มัลติเพล็กซ์ลักษณะของมัลติเพล็กซ์ในรูปแบบนี้นั้นจะ

คล้ายกับโรงภาพยนตร์ในห้างสรรพสินค้าหากแต่จะไม่ครบครันหรือครบวงจรเหมือนกับศูนย์การค้า แต่อย่างน้อยก็มีการมารวมตัวของคนจำนวนมาก ณ จุดๆหนึ่ง ผู้ประกอบการจากสยามสแควร์ มัลติเพล็กซ์ให้ความเห็นว่า

“มัลติเพล็กซ์ที่ไม่ได้อยู่ในห้างสรรพสินค้าคงไม่กระเทือนมากนัก トラาบใดที่โรงหนังนั้น หรือในกลุ่มโรงหนังนั้นได้ทำตัวให้เข้ากันอย่างเช่น ลิได้ทำเป็นลิได้มัลติเพล็กซ์ซึ่งแทนที่จะมีโรง เดียวก็ทำให้มี 3 โรงอย่างนี้เป็นต้น ไม่อยู่ในศูนย์การค้า แต่คนมา ณ จุดๆหนึ่ง และมีทางเลือก ในการดูหนัง ถ้าโรงนี้ดูไม่ได้ก็ไปดูอีกโรงหนึ่งและโรงหนังที่แม้จะอยู่ในศูนย์การค้าอย่างนั้นแต่ถ้า อย่างลิได้ สกาล่าก็พอไปได้ไม่กระเทือนถึงแม้ว่าวิวัฒนาการของโลกจะเปลี่ยนไป ชีวิตของคน เปลี่ยนไป” (สุชาติ วุฒิชัย, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2539)

รูปแบบต่างๆข้างต้นนั้นเกิดขึ้นมาได้ก็เนื่องจากปัจจัยหรือแรงผลักดันหลายประการซึ่งจะ กล่าวถึงในส่วนถัดไป

ปัจจัยที่ทำให้เกิดโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ในประเทศไทยขึ้น

การเกิดขึ้นของโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์นั้นประกอบด้วยปัจจัยต่างๆมากมายซึ่งผู้ ประกอบการธุรกิจโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์แต่ละรายซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่างๆก็มีความ คิดเห็นแตกต่างกันไป ทั้งนี้สามารถสรุปเป็นปัจจัยใหญ่ได้ 3 ประการคือ ปัจจัยทางด้านของ ผู้ประกอบการโรงภาพยนตร์ ปัจจัยด้านภาพยนตร์ซึ่งเป็นสินค้าที่สำคัญของโรงภาพยนตร์ และ ปัจจัยทางด้านผู้ชมภาพยนตร์ซึ่งในทั้ง 3 ปัจจัยนี้ยังสามารถแบ่งเป็นปัจจัยย่อยๆได้อีกหลาย ประการคือ

ปัจจัยด้านผู้ประกอบการโรงภาพยนตร์

1. ความสำเร็จของโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ในต่างประเทศ

“จริงๆแล้วก็เป็นแนวโน้มที่ต่างประเทศก็เช่นกัน สมัยก่อนในต่างประเทศก็เป็น stand alone โรงบ่อเริ่ม สามถึงสี่พันที่นั่งเหมือนกันแล้วก็อยู่ไม่ได้ก็ต้องปรับปรุงเป็น มัลติเพล็กซ์ปัจจัยที่สำคัญก็คือ การควบคุมดูแล สะดวกกว่า และแน่นอนประหยัดกว่า

ก็อย่างที่บอกถ้ามี 5 โรงเป็นมินิเธียเตอร์ซึ่งไม่ได้เชื่อมต่อกันก็ต้องใช้คนฉาย 5 คนตอนนี้มีแค่คนเดียว การที่ธุรกิจประสบความสำเร็จคือ หนึ่งรายได้ที่สูงกว่า สองรายจ่ายที่ต่ำกว่า นี่คือหัวใจของการทำธุรกิจไม่ว่าธุรกิจอะไร อันนี้รายได้มีโอกาสทำได้สูงกว่าไหม มีแน่ เพราะใช้การหมุนเวียน หนึ่งเรื่องไหนฮอต คนดูเต็ม 100% ก็เปิดอีกโรงเต็ม 100% อีก ในขณะที่ถ้าเป็น Stand alone หรือมินิเธียเตอร์จะทำอะไรแบบนี้ไม่ได้” (สุพจน์ หุดากร, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2540)

สำหรับเหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้โรงภาพยนตร์ในต่างประเทศปรับเปลี่ยนเป็นโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ก็คือ ผู้ชมมีความหลากหลายมากขึ้นและมีการแบ่งผู้ชมภาพยนตร์ออกเป็นกลุ่มๆหรือเรียกว่า segmentation ดังนั้นโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ในต่างประเทศจึงมีขนาดเล็กและหลายโรงอยู่บริเวณเดียวกัน เช่น เมื่อครอบครัวมาชมภาพยนตร์ภายในครอบครัวนั้นประกอบด้วยสมาชิกหลายวัยซึ่งมีความชื่นชอบในภาพยนตร์ที่แตกต่างกันเมื่อมาถึงมัลติเพล็กซ์สามารถที่จะแยกไปชมภาพยนตร์ ตามที่ตนชื่นชอบได้ (Jowett and Linton, 1980:)

เมื่อผู้ประกอบการโรงภาพยนตร์เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงโรงภาพยนตร์เป็นระบบมัลติเพล็กซ์ในต่างประเทศประสบความสำเร็จ จึงได้นำวิธีดังกล่าวมาใช้เรียกผู้ชมให้กลับมาชมภาพยนตร์เพิ่มมากขึ้น

2. ความกล้าที่ผู้ประกอบการโรงภาพยนตร์จะลงทุนมากขึ้น

“ผู้ประกอบการในเมืองไทยกล้าลงทุนกว่าในเมืองนอก แล้วการใช้บุคลากรมีมากกว่าเขา เมืองนอกใช้บุคลากรโรงหนึ่งประมาณ 3-5 คน เพราะคนขายบัตรและคนฉายหนังเป็นคนเดียวกัน คนเก็บประตูอีกคน แล้วเขาไม่ต้องมีคนเดินบัตร เดินเข้ามาในโรงก็ไปเลือกที่นั่งกันเอง แล้วระบบการฉายเขาเป็น reel ใหญ่ กดเครื่องบู๊แล้วก็เดินไปไหนต่อไหน พอได้เวลาก็เดินมาปิด เขาประหยัดค่าแรงบุคลากรได้เพราะเมืองนอกค่าแรงบุคลากรสูง รายได้เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ลงทุนกล้าเพราะว่าเมื่อก่อนไม่เคยมี หนึ่งได้ 30-40 ล้านเต็มทีก็ได้แค่นี้ แล้วเมื่อไหร่จะถอนทุนได้ เพราะเดี๋ยวนี้เราได้ตัวกระตุ้นตั้งแต่ Jurassic Park สามารถทำได้ 7-80 ล้าน แล้วโรงปกติเคยเก็บเดือนนึงได้ 4-5 แสน พอมีหนังนี้เก็บล้านกว่า

รายจ่ายเท่าเดิม ถ้ามีอย่างนี้ถอนทุนได้ มันมากกว่าเก่าเป็น 100 % รายจ่ายเท่าเดิมเขาก็กล้าลงทุนมากขึ้น ใสแสง สี เสียง ใสดอลบี้ SRD ทำระบบโรงให้เป็น THX ใส DTS, SDDS (ล่าสุดของโซนี่) ซึ่งถ้าคนมีทุนกล้าลงคนที่ได้รับอรรถรสสูงสุดคือคนดู” (ชัยวัฒน์ ทวีวงศ์แสงทอง, สัมภาษณ์, 22 พฤศจิกายน 2539)

3. กระแสของการแข่งขัน (Competition)

“กระแสของการแข่งขัน ทุกคนก็ต้องทำเรามีแพชั่นหนึ่งเรายังไม่มีการปรับปรุงเลยว่ามีหน้าจะต้องเปลี่ยนอะไร ปีไหนจะต้องเปลี่ยนอะไร อีกเจ้าหนึ่งเขาก็เอาไปกินหมด ดังนั้นการแข่งขันเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยซึ่งเป็นธรรมชาติของพาณิชย์ ไม่ว่าจะผ่านหรือไม่ การแข่งขันต้องมีเมื่อการแข่งขันมีก็ต้องทันกัน ไม่งั้นก็คงจะอยู่ไม่ได้” (สุชาติ วุฒิชัย, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2539)

ผู้ประกอบการบางรายซึ่งไม่สามารถปรับเปลี่ยนโรงภาพยนตร์ที่มีอยู่เดิมให้เป็นโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ได้ก็หันมาปรับปรุงและพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีระบบเสียงและระบบภาพ โรงภาพยนตร์ทั่วกรุงเทพในขณะนี้ได้มีการปรับปรุงระบบเสียงเป็นระบบดิจิตอลซึ่งเป็นระบบเสียงที่คมชัดและสมจริงเกือบทั้งหมดแล้ว

4. การปรับตัวตามเทคโนโลยีของสื่ออื่นๆ

“ โลกเริ่มรู้จักวีดีโอคนไทยก็รู้จักด้วย คนก็เริ่มเห่อ เรียกว่าเป็น fever video คนก็เริ่มคิดว่าทำไมชีวิตเราจะต้องไปโรงหนังและเหตุการณ์ตอนนั้นต้องยอมรับว่าโรงหนังกระเทือนแม้กระทั่งฮอลลีวูดก็กระเทือนไม่ใช่เมืองไทยอย่างเดียวเป็นกันทั่วโลกเหมือนกระแสโลก เหมือนกับการค้นพบบางอย่างพร้อมๆกันทั่วโลก มีวีดีโอมาแต่พอเหตุการณ์ผ่านไปพักหนึ่งวีดีโอก็ไม่ได้มีอิทธิพลที่จะดึงคนไปมากอย่างนั้นเพราะโรงหนังมันเริ่มมีระบบที่ว่าคนดูหนังอยู่ที่บ้านไม่สะใจนั่นคือจุดหนึ่งที่ทำให้หนังกลับมาได้ ถามว่าเคยกระเทือนไหม เคยแต่ตอนหลังมันไม่กระเทือนเท่าที่เคยเป็น และก็ยังดีอีกอย่างคือ การที่ช่วยกระตุ้นให้คนไปดูหนังบางคนอาจจะดูวีดีโอก่อนแล้วบอกมันดี ต้องไปดูในโรงหนัง ข้อสองคือเคเบิลและอินเทอร์เน็ตแบบอื่นจะดึงใหม่ปรากฏว่าจริงๆถ้าเราดู เคเบิลนี้กลับมาเสริมโรงหนัง ยกตัวอย่างเราดูไอบีซีตอนนี้เกี่ยวกับข่าวบันเทิงต่างๆ

Entertainment Review ต่างๆ กลับเป็นการประโคมให้คนไปดูหนัง มีเบื้องหลังที่เราเรียกว่า Electric Press Kit ที่วีดีโอเขาชอบเอามาเล่นกันในทีวี ซึ่งเป็นการส่งเสริมว่า เรามีหนังแต่ละเรื่องให้ชวนอยากไปดูหนังมากขึ้น กลายเป็นว่าในเวลาหนึ่งหนังใหญ่ๆของฮอลลีวู้ดต้องมี electric press kit คือเอาเครื่องมือของสื่ออื่น สื่อเคเบิลทีวีหรือแม้แต่สื่อทีวีเองมาช่วย” (สุชาติ วุฒิชัย, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2539)

จะเห็นได้ว่าสื่ออื่นๆนั้นมีส่วนทั้งผลักดันทำให้เกิดโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ขึ้นรวมทั้งยังมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมด้วยเช่นกัน กล่าวคือ การเกิดขึ้นของสื่ออื่นๆทำให้โรงภาพยนตร์ต้องปรับตัวเพื่อที่จะดึงความสนใจของคนให้ได้ด้วยการสร้างสรรค์ประสบการณ์ใหม่ๆที่ผู้ชมจะไม่สามารถรับจากสื่ออื่นๆได้ แต่ในขณะเดียวกันการนำเสนอเบื้องหลังหรือการโฆษณาประชาสัมพันธ์ภาพยนตร์ผ่านสื่ออื่นๆมีส่วนอย่างมากในการกระตุ้นความสนใจให้ผู้ชมหันกลับมาชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์เพิ่มขึ้น

ปัจจัยทางด้านภาพยนตร์

1. การพัฒนาของภาพยนตร์

“การพัฒนาของหนังเป็นไปทางอ้อม ทำให้เราต้องพัฒนาอะไรทั้งระบบเสียงและระบบภาพ” (สุชาติ วุฒิชัย, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2539)

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดของการพัฒนาระบบโรงภาพยนตร์ก็คือการพัฒนาระบบ THX ซึ่งเป็นระบบโรงภาพยนตร์ที่ได้รับการยอมรับจากทั่วโลกว่าเป็นระบบที่ดีที่สุดซึ่งคิดค้นโดย จอร์จ ลูคัส โดยที่บริษัท ลูคัสฟิล์ม จำกัด ผู้ผลิตภาพยนตร์เรื่อง สตาร์วอร์ (Starwar) และ อินเดียน่า โจนส์ (Indiana Jones) และผู้นำทางด้านเทคโนโลยีภาพยนตร์มาเป็นเวลานาน อีกทั้งยังได้รับรางวัลทางด้านเทคนิคพิเศษและระบบเสียงมามากกว่า 21 รางวัล

ผู้สร้างภาพยนตร์ต้องทำงานหนักกันอย่างมากในการเขียนเรื่องและวางแผนในช่วงก่อนเริ่มสร้างภาพยนตร์ และตามมาด้วยการตัดต่อและการทำเทคนิคพิเศษอย่างพิถีพิถัน เมื่อถ่ายทำเสร็จแล้วเพื่อให้เป็นการมั่นใจว่าการทำงานอย่างหนักของทีมงานจะได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า THXจึงเป็นแนวความคิดซึ่งบุกเบิกขึ้นช่วงหลังจากที่ได้สร้างภาพยนตร์ 1 เรื่องแล้วเสร็จนั้น

ซึ่งการพัฒนา ระบบ THX ขึ้นมาก็เพื่อจะยืนยันว่าคุณภาพของภาพดั้งเดิมหรือต้นฉบับและเสียงของภาพยนตร์นั้นได้ส่งไปถึงผู้ชมได้ทุกอณูโดยไม่มีส่วนใดสูญหายไปตามที่ผู้สร้างภาพยนตร์ได้ตั้งใจไว้

เสียงที่ได้ยินในภาพยนตร์นั้นไม่ได้รับการบันทึกไปพร้อมๆกับที่ถ่ายทำภาพยนตร์แต่มักจะมีการผสมผสานเสียงต่างๆในช่วงหลังจากการถ่ายทำ บทสนทนา เสียงเทคนิคต่างๆและดนตรีจะทำแยกกันทั้งหมดและค่อยมาผสมกันในสตูดิโออีกครั้งหนึ่ง กรรมวิธีเหล่านี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการสรรค์สร้างภาพยนตร์

แต่ขั้นตอนเหล่านี้อาจจะสูญเปล่าถ้าหากภาพยนตร์ได้เข้าไปฉายในโรงภาพยนตร์ที่มีระบบเสียงไม่ได้มาตรฐานดังที่ จอร์จ ลูคัส ได้กล่าวว่า “ เสียงมีความสำคัญมากและมีส่วนในการสร้างอรรถรสถึง 50% ถ้าหากไม่มีระบบเสียงที่ดี เราก็คงจะไม่ได้รับอรรถรสอย่างเต็มที่”และนี่คือต้นกำเนิดของ THX

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วโปรแกรม THX นี้เกิดขึ้นจากความคิดของจอร์จ ลูคัส เพื่อต้องการสร้างอรรถรสในการชมภาพยนตร์ให้ได้มากที่สุด ผู้ชมจะได้ยินเสียงและทุกองค์ประกอบจากซาวด์แทร็ค รวมทั้งได้เห็นภาพที่ชัดเจนในจอภาพด้วย ในปี 1980 ลูคัสฟิล์มได้จ้าง ทอมลินสัน ฮอลแมนซึ่งเป็นนักออกแบบเสียงที่มีชื่อเสียงเพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกระดับโลกหลังจากเสร็จสิ้นการสร้างภาพยนตร์เรื่อง Return of The Jedi ซึ่งหลังจากที่ได้ศึกษากระบวนการของเสียงในภาพยนตร์ ตั้งแต่การบันทึกเสียงจนกระทั่งถึงการเล่นเสียงในโรงภาพยนตร์ฮอลแมนได้พัฒนาระบบเสียงใหม่ในโรงภาพยนตร์ประกอบด้วยเครื่องขยายเสียงและปรับปรุงโครงสร้างของโรงเพื่อป้องกันเสียงสะท้อน

ในระยะแรกนั้น THX ใช้เพียงแคภายในบริษัทเท่านั้นจนกระทั่งมีผู้มาติดต่อให้ติดตั้งระบบนี้ในโรงภาพยนตร์แห่งอื่นๆจึงทำให้ชื่อ THX นั้นเป็นที่รู้จักและย่อมาจาก “ Tomlinson Holman Experiment”

โรงภาพยนตร์ THX ให้ประโยชน์กับผู้ชมภาพยนตร์ได้หลายประการดังนี้คือ

1. ใช้ได้สำหรับเสียงที่มีความถี่สูงสุดจนกระทั่งต่ำสุดที่คนสามารถรับฟังได้

2. ให้เสียงที่นุ่ม
3. ไม่ว่าผู้ชมจะนั่ง ณ จุดใดของโรงจะได้ยินเสียงที่ไม่แตกต่างกัน
4. ได้ยินเสียงครบทุกบทสนทนา ทำให้ผู้ชมเข้าใจว่าผู้แสดงพูดว่าอะไรบ้าง
5. สามารถได้ยินเสียงในระดับต่างๆ จากเสียงกระซิบเบาๆ ไปจนถึงเสียงระเบิดดังสนั่นหวั่นไหวโดยไม่มีเสียงที่บิดเพี้ยนหรือเพี้ยน

ปัจจุบันมีการติดตั้งระบบ THX นี้มากกว่า 750 โรงทั่วโลกและระบบเสียง THX นี้เป็นมาตรฐานสูงสุดของการนำเสนอภาพยนตร์อย่างมีคุณภาพ

ลูคัสฟิล์มได้จัดตั้ง โปรแกรมพิเศษขึ้นเรียกว่า Theatre Alignment Program (TAP) ขึ้นเพื่อให้บริการกับผู้สร้างภาพยนตร์และสตูดิโอภาพยนตร์ บริการของ TAP นี้รวมถึง การตรวจสอบฟิล์ม 35 มม. และ 70 มม. ก่อนนำออกฉาย การวางแผนทางด้านเทคนิคในการฉายภาพยนตร์และระบบเสียงในโรงภาพยนตร์และได้ทำการประเมินคุณภาพของโรงภาพยนตร์ระหว่างที่มีการฉายรอบปกติ โรงภาพยนตร์ที่ได้มาตรฐานตามที่บริษัทตั้งไว้เท่านั้นจึงจะได้ติดตั้งเครื่องหมาย THX

เทคโนโลยีการบันทึกเสียงแบบดิจิทัล เช่น DTS และ Dolby Digital สามารถช่วยขยายเสียงในโรงภาพยนตร์ได้ แต่ digital เพียงอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ การบันทึกเสียงระบบดิจิทัลนี้จะเกี่ยวข้องเพียงแค่การใส่รหัสของเสียงลงไป ในภาพยนตร์แต่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์ของการผลิตเสียงซ้ำซึ่งใช้ในระบบ THX เช่น เครื่องขยายเสียง, Speakers, และระบบกันเสียงสะท้อนในโรง การมี digital soundtrack ก็เหมือนกับการมีซีดี แต่การมีระบบ THX เปรียบเหมือนกับการฟังซีดีด้วยสเตอริโอเครื่องยักษ์ในห้องที่เงียบ การบันทึกเสียงระบบ digital และ THX สามารถทำงานร่วมกันเพื่อสร้างอรรถรสทางด้านเสียงในโรงภาพยนตร์อย่างสมบูรณ์แบบที่สุด (THX Division Lucasfilm Ltd., 1993)

2. ผู้จัดจำหน่ายภาพยนตร์ (distribution)

ธนกร ภูมิเวคินทร์ ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ ปัจจัยก็คือเนื่องจากแนวโน้มคนดูหนัง เพิ่มมากขึ้น คนเริ่มให้การดูหนังมากขึ้น distributor หรือ supplier หนึ่งกล้าที่จะนำหนังเข้ามามากขึ้นประกอบกับเราได้อิทธิพลจากเมืองนอกคือดูแล้วเมืองนอก

มัลติเพล็กซ์นี้มันได้ผลมากและก็เป็นสิ่งที่ดีเพราะว่าคนเรามาแล้วไม่ได้ดูจะเสียอารมณ์ แต่ถ้ามีหลายๆโรง พลาดเรื่องนี้ ก็ยังได้ดูเรื่องนั้น คือ มาแล้วไม่เสียเที่ยวตรงนี้มากกว่าในการอำนวยความสะดวกของเขาด้วย”

ปัจจัยด้านผู้ชมภาพยนตร์

“ความเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตมนุษย์ ความสะดวกไม่ว่าจะเป็นปัญหาจราจร ร้อยแปด การไปสถานที่เดียวแล้วยังซื้อของและดูหนังด้วย วิถีชีวิตของคนใหม่ทั้งโลกได้เปลี่ยนไป” (สุชาติ วุฒิชัย, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2539)

“ปัจจัยหลักๆคือคนเรามีเวลาน้อยลงเนื่องจากการเดินทางจราจรที่ติดขัด concept จะตามกันมาตั้งแต่ห้างสรรพสินค้า โดยจะจับที่ one stop shopping เข้าไปที่เดียวได้ทุกอย่าง ส่วนของเอ็นเตอร์เทนหลายๆอย่างถูกดึงให้เข้าไปอยู่ในห้างสรรพสินค้าไม่ว่าจะเป็น สวนสนุก ตู้เกมส์ วีดีโอเกมส์ สวนเด็กเล่นก็จะไปรวมอยู่ที่เดียวกัน เอ็นเตอร์เทนต่างๆก็ถูกดึงเข้าไปรวมตรงนั้นเป็นที่ดึงดูดคนเข้ามาได้มหาศาลอยู่แล้ว อย่างเช่น ถ้าไปเดินตอนบ่ายสองกำลังซื้อของอยู่ติด 4 โมงเย็นเราไม่กลับแล้ว กลับบ้าน ตอนนั้นไปไม่ถึงบ้าน ออกจากที่นั่นหุ่มนึง ถึงบ้าน 2 หุ่มนอกจากนั้น 4 โมงเย็นถึงบ้าน 1 หุ่มนึง ต่างกันนิดหน่อยเราดูหนังดีกว่าก็เข้าโรงหนังไป concept ตรงนี้ก็จะเกิดขึ้น ที่นี้ความหลากหลายของคนในห้างทำให้เกิดมัลติเพล็กซ์ขึ้น แทนที่จะมีโรงเดียวจะกลายเป็นหลากหลายขึ้นมา ต้องมี 6 โรงขึ้นไปนะ เพราะว่าคนมีหลากหลายขึ้นมา ต้องมี 6 โรงหรือ 10 โรงขึ้นไป เพราะว่าคนมีหลากหลาย พูดยแบ่ง segment ออกไปเยอะมากมายจึงต้องมีเยอะขึ้น” (อมรรัตน์ หอมหวล, สัมภาษณ์, 26 พฤศจิกายน 2539)

“ห้างขึ้นเยอะ เป็น one stop service มีทุกอย่าง หนัง มีกินข้าว สวนสนุก ภรรยาไป shopping ส่วนสามีไปดูหนัง เป็นต้น” (ภราดร เล็กสุวรรณ, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2539)

สำหรับในประเทศไทยนั้น ปัจจัยอย่างหนึ่งที่ทำให้ประชาชนต้องการความสะดวกสบายมากขึ้นก็คือ ปัญหาจราจรที่ติดขัด การออกจากบ้านแต่ละครั้งต้องคิดทบทวนก่อนว่าจะไปทำอะไรหรือต้องการซื้ออะไรเพื่อที่จะไม่เสียเวลา ดังนั้นคนไทยจึงเกิดความต้องการที่จะไปใน

สถานที่ที่เดียวแต่ได้สินค้าหรือได้ความต้องการที่ครบทุกอย่าง หากจะไปศูนย์การค้าก็จะเลือกไปศูนย์ที่มีความพร้อมสรรพสามารถหาสิ่งต่างๆตามความต้องการได้ภายในสถานที่เดียว

นอกจากนี้คนที่เดินอยู่ภายในห้างสรรพสินค้าที่มีความหลากหลายทั้งทางด้านประชากรศาสตร์และวิถีการดำเนินชีวิต การที่จะตอบสนองความต้องการของผู้ชมให้ครบทั้งหมดนั้นจึงจำเป็นต้องมีโรงพยาบาลหลายๆโรงขึ้นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ชมในแต่ละกลุ่มที่มีความแตกต่างกันไป

ปัจจัยในเรื่องความเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตมนุษย์นั้นสอดคล้องกับหลัก 3 C ของการประกอบธุรกิจโรงพยาบาลในเครืออัสวีซึ่งเป็นผู้ริเริ่มธุรกิจโรงพยาบาลระบบมัลติเพล็กซ์ขึ้นในประเทศไทย หลัก 3 C ประกอบด้วย

1. Choice คือ ทางเลือกในการชมภาพยนตร์ มัลติเพล็กซ์นั้นประกอบด้วยโรงพยาบาลหลายๆโรงสามารถจัดฉายภาพยนตร์ได้หลายเรื่องและภาพยนตร์แต่ละโรง แต่ละรอบนั้นจะฉายด้วยเวลาที่เหลื่อมล้ำกันทำให้ผู้ชมมีทางเลือกมากขึ้นและไม่เสียเวลามากนัก
2. Convenience คือ ความสะดวก หมายถึง การอำนวยความสะดวกต่างๆในการบริการให้กับผู้ชมภาพยนตร์ได้แก่ การให้บริการจองตั๋วทางโทรศัพท์ การสอบถามข้อมูลภาพยนตร์และรอบฉายทางโทรศัพท์ การซื้อตั๋วได้ทุกช่องไม่ว่าจะดูโรงใด เรื่องใดก็ตามและมีที่จอดรถที่สะดวก
3. Comfortable คือ ความสะดวกสบาย มัลติเพล็กซ์มีเก้าอี้ที่นั่งสบาย เอนได้ไม่บังกัน ภายในโรงมีการปรับอุณหภูมิให้อย่างเย็นสบาย มีการปูพรมอย่างดี เพดานโรงภาพยนตร์สูง ทางเดินในโรงและทางออกกว้างปลอดภัย รวมทั้งจอภาพนตร์กว้างให้ภาพที่คมชัด (ฝ่ายประชาสัมพันธ์ บริษัท เอ็นเตอร์เทน โกลเด้น วิลเลจ จำกัด)

ปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการของโรงพยาบาลระบบมัลติเพล็กซ์ข้างต้นนั้นมีความสอดคล้องกับปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการของสื่อมวลชนในบทที่ 2 กล่าวคือ มีทั้งปัจจัยด้านอุปสงค์และอุปทาน ปัจจัยทางด้านอุปทานคือปัจจัยซึ่งเกิดขึ้นจากผู้ประกอบการสื่อมวลชน

ซึ่งในที่นี้คือผู้ประกอบการโรงภาพยนตร์เล็งเห็นถึงผลกำไรที่จะได้รับหากมีการปรับเปลี่ยนมาเป็นโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ ส่วนปัจจัยทางด้านอุปสงค์คือปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้รับสารซึ่งในที่นี้คือ ผู้ชมภาพยนตร์ การเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตของผู้ชมภาพยนตร์นั้นส่งผลกระทบต่ออย่างมากต่อการพัฒนาของโรงภาพยนตร์เนื่องจากวิถีชีวิตของคนในโลกยุคโลกาภิวัตน์นั้นผู้ชมต้องการความสะดวกสบายมากขึ้น การสนองตอบความต้องการของผู้บริโภคจึงต้องเน้นที่ความสะดวกสบายเป็นหลักซึ่งเป็นกระแสของภาวะที่เกิดขึ้นทั่วโลก ดังนั้นผู้ประกอบการจึงต้องพึ่งพาเทคโนโลยีจากประเทศอื่นเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภคที่มีลักษณะเหมือนกันทั่วโลก สำหรับปัจจัยในเรื่องภาพยนตร์นั้นเป็นปัจจัยที่ไม่ได้อยู่ในส่วนของอุปสงค์และอุปทาน แต่เป็นลักษณะเฉพาะของสื่อโรงภาพยนตร์ที่มีภาพยนตร์เป็นสินค้าที่ออกสู่สายตาประชาชน

ปัจจัยทั้งหมดข้างต้นล้วนมีส่วนสำคัญในการเกิดขึ้นของโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ในประเทศไทย ทั้งนี้ผู้ประกอบการแต่ละรายอาจมีปัจจัยหลักต้นให้สร้างโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ที่แตกต่างกันไป อย่างไรก็ตามการพัฒนามาถึงยุคของโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์นั้นจัดได้ว่าเป็นยุคที่เฟื่องฟูยุคหนึ่งของธุรกิจโรงภาพยนตร์ในประเทศไทยซึ่งธุรกิจโรงภาพยนตร์เองนั้นก็ไม่ได้แตกต่างจากธุรกิจอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องมีการบริหารและดำเนินการในด้านต่างๆ แต่สิ่งที่ทำให้ธุรกิจโรงภาพยนตร์นั้นแตกต่างจากธุรกิจอื่น ๆ ซึ่งถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของธุรกิจโรงภาพยนตร์ คือ ปัจจัยในการดำเนินธุรกิจที่แตกต่างจากธุรกิจอื่น ๆ ที่ได้กล่าวถึงในลำดับต่อไป

ปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์

เมื่อโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ได้เกิดขึ้นแล้ว การที่จะดำเนินธุรกิจโรงภาพยนตร์ให้ประสบความสำเร็จและทำให้ผู้ชมภาพยนตร์ยอมรับโรงภาพยนตร์แบบใหม่นี้ผู้ประกอบการโรงภาพยนตร์นั้นต้องคำนึงถึงปัจจัยที่สำคัญหลายประการ ได้แก่

1. **ภาพยนตร์** ภาพยนตร์มีความสำคัญอย่างมากต่อการดำเนินธุรกิจโรงภาพยนตร์ เนื่องจากเป็นสินค้าที่ทางโรงภาพยนตร์จะนำเสนอต่อผู้ชมภาพยนตร์ จัดว่าเป็นอรรถรสที่แท้จริงจากการบริโภคภาพยนตร์

“วัตถุดิบคือ software ซึ่งบางจุดเราไม่ได้ขายครบทุกเรื่อง เพราะเป็น ปัญหาโรงที่มีให้เลือกหลากหลายกว่า” (ชัยวัฒน์ ทวีวงศ์แสงทอง, สัมภาษณ์, 22 พฤศจิกายน 2539)

“แน่นอนตัว product ต้องดีคือ หนึ่ง แต่ by-product คือ ของที่ปนไปด้วยพุดงายๆ คือเวลานั่งดี จะทำรายได้มากจากเครื่องดื่มของว่างหรือของขบเคี้ยวซึ่งถือว่าเป็นผลพลอยได้ซึ่งเป็นรายได้แฝงซึ่งเยอะทีเดียวเป็นตัวเลขที่น่าสนใจจะควบคู่กันไป เมืองนอกก็เป็นแบบนี้พอให้คนแก้หิวท้อง แก้หิวน้ำ” (สุชาติ วุฒิชัย, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2539)

“ตอนนี้ถ้าพูดถึงในระดับสินค้าทั่วไป สินค้าเป็นอะไรที่คงที่มาก ถ้าเขาขายอยู่ที่ 10% ก็จะอยู่อย่างนี้ตลอด อัตราการเจริญเติบโตก็จะ 10% มากกว่านี้คิดน้อยอาจจะเป็น 15% เป็นอะไรที่ขายได้คงตัวมาก แต่ว่าของเราเป็นธุรกิจบันเทิง ปัจจัยสำคัญจะเยอะมากตั้งแต่หนังที่เข้ามาฉายก็มีอิทธิพล ปัจจัยสำคัญที่คนเข้าไปดูหนังเขาไม่ได้ไปดูโรงแต่เขาไปดูหนังซึ่งสิ่งที่เขาอยากได้มากกว่าการไปดูหนังธรรมดาคือ ได้อารมณ์สมจริงสมจังใหม่ ไปดูแล้วรู้สึกอินเข้าไปในเหตุการณ์หรือเปล่า ดูแล้วร่อยหรือเปล่า หนังจึงเป็นอันดับแรกที่คนเลือกไปดู” (อมรรัตน์ หอมหวล , สัมภาษณ์, 26 พฤศจิกายน 2539)

“ตัวภาพยนตร์เป็นปัจจัยที่สำคัญ แม้จะลงทุนให้ดีเลิศถ้าหนังไม่ดีหรือไม่มีหนังมาฉายก็ไม่ได้เพราะอยู่ที่ตัวหนัง” (สมศักดิ์ จิวสุวรรณ, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2539)

การแข่งขันของธุรกิจโรงภาพยนตร์ด้วยภาพยนตร์นั้นแม้จะลดบทบาทลงเนื่องจากทุกโรงจะมีภาพยนตร์ที่ฉายคล้ายๆกัน อย่างไรก็ตามก็ตีความสำคัญของภาพยนตร์ต่อโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์นั้นก็ยังคงมีอยู่กล่าวคือ หากปรับปรุงโรงภาพยนตร์ให้ดีเพียงใดแต่ภาพยนตร์ที่นำมาฉายไม่ดี โรงภาพยนตร์นั้นก็คงประสบความสำเร็จได้ยาก

2. ทำเลที่ตั้งของโรงภาพยนตร์ จัดได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่ง ปัจจุบันคนเริ่มมีการกระจายตัวไปตามมุมเมืองต่างๆ ของกรุงเทพมหานครเพื่อป้องกันปัญหาการจราจรติดขัดหน่วยงานหรือห้างสรรพสินค้าต่างๆจึงต้องกระจายตัวออกไปเพื่อรองรับประชาชนที่อยู่กระจายกันออกไป ในอดีตจะเห็นว่าโรงภาพยนตร์นั้นจะกระจุกตัวกันอยู่ตามชุมชนไม่มีการกระจายออกไปยัง

เขตชานเมืองเลย แต่ปัจจุบันโรงภาพยนตร์เริ่มกระจายออกไปอยู่ตามมุมเมืองซึ่งมีหมู่บ้านเกิดขึ้น เยอะและยังมีผู้อยู่อาศัยอยู่มากด้วยเป็นกลยุทธ์ที่โรงภาพยนตร์จะต้องวิ่งเข้าหาผู้ชมภาพยนตร์ ไม่ใช่ผู้ชมภาพยนตร์วิ่งหาโรงภาพยนตร์เหมือนเช่นในอดีต

“ทำเลก็มีส่วนเพราะโรงภาพยนตร์ไม่ใช่เป็นอันดับ 1 ที่อยู่ในใจคน อันดับ 1 คือหนัง เพราะฉะนั้นอย่างแรกคือ เลือกหนังก่อน หนังเรื่องนี้เข้าที่ไหนบ้าง เสร็จแล้วอันดับต่อไปคือความสะดวกสบายที่เขาจะไปดู ถ้าบ้านเขาอยู่บางนา จะให้เขาไปดูที่ไหน รังสิตหรือ ถ้าสมมติโรงหนังอีจิวไม่มีแถวซีคอน ในละแวกบางนาจะให้เขาไปดูรังสิต โอกาสก็น้อย อาจจะเป็นไปได้ว่าเขาเข้าไปกลางเมือง ไปดูสยาม ลีโต้ ตรงนั้นเทคโนโลยีอาจจะสู้เราไม่ได้ แต่ความสะดวกสบายมันมีมากกว่า ทำเลอีจิวเราเลือกเป็นกลางใจเมือง ในที่นี้ ไม่ได้หมายถึงอินทาวน์ แต่ในที่นี้หมายถึง กลางใจชุมชนละแวกนั้นเลย ถ้าเป็นรังสิตเนี่ย พิวเจอร์พาร์ครังสิต ถือเป็นตรงกลาง เพราะรอบๆข้างจะเป็นพวกโรงงาน บริษัทอุตสาหกรรมต่างๆเป็นจำนวนคนที่เยอะมาก สังเกตได้จากหมู่บ้านจะขึ้นแถวนั้นเยอะมากจริงๆแล้วก็ทางซีคอนสแควร์ก็จะเป็นละแวกนั้นในรัศมี 5 กิโลเมตรหรือแถวที่จะไปบางนาถึง 15 กิโลเมตร ก็จะไปดูที่ซีคอนซึ่งเยอะมากเป็นกลางใจชุมชนในละแวกนั้นๆซึ่งถ้าถือเป็นกลยุทธ์ก็น่าจะเป็นป่าล้อมเมืองได้” (อมรรัตน์ หอมหวล, สัมภาษณ์, 26 พฤศจิกายน 2539)

“ทำเลก็สำคัญ คือ ยุคนี้เนื่องจากคนมันกระจาย แล้วปัญหาจากรายละเอียดการที่จะมีจุดที่จะไปตั้งให้มันกระจายทั่วเมือง ในจุดชุมชนหรือจุดที่คนไม่ต้องเดินทางไกลนัก น่าจะสำคัญมากๆ เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าอย่างโรงหนังบางกะปิ เดอะมอลล์ บางกะปิปรับคนได้มหาศาล เพราะแต่ละชุมชนตรงนั้นก็ดูกันทางโน้น ทางนี้ก็ดูกันทางนี้ ความสำคัญอยู่ตรงนี้ สมัยก่อนคนวิ่งหาโรงหนัง สมัยเด็กๆรถไม่ติด การไปโรงหนังเหมือนเป็นการไปเที่ยวต่างจังหวัด ถ้าเป็นการเดินทางเรารู้สึกมีความสุขในยุคนั้น ยุคนี้โรงหนังต้องวิ่งไปหาคนมันต่างกันครับ นั่นคือเหตุผลที่ต้องจำเป็นคือเป็นโรงหนังที่ต้องสนองความต้องการโดยการวิ่งไปหาผู้ชม” (สุชาติ วุฒิชัย, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2539)

สุพจน์ หุดากรให้หลักในการเลือกทำเลโรงภาพยนตร์ว่า “ทำเลที่ดีควรอยู่ใกล้กับแหล่งชุมชนจริงๆแล้วทุกที่ที่เลือกก็ต้องใกล้กับแหล่งชุมชน แต่แหล่งชุมชนนั้นควรจะมีสถานศึกษาเนื่องจากกลุ่มเป้าหมายหลัก คือกลุ่มนักศึกษา วัยรุ่น อาจจะต้องอายุ 15-16 ขึ้นไปถึง 25

จะเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในวัย 10 ปี บางทำเลที่ไม่ดี เนื่องจากอยู่ไกลสถานศึกษา ไม่มีสถานศึกษาอยู่ใกล้ๆ ถึงแม้จะเป็นแหล่งชุมชนที่หนาแน่นก็ตาม สองก็คือ รายได้ของกลุ่มคนในชุมชน ลักษณะพฤติกรรมการใช้สอย ปัจจุบันหนังที่ค่อนข้างประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร มักจะเป็นหนังต่างประเทศ ทำเลที่กลุ่มคนที่อยู่แม้จะหนาแน่นแต่การศึกษาไม่สูงนัก ไกลโรงงานมากกว่าใกล้บ้านของคนทำงานก็จะได้ goodwill ที่ดี”

ปัจจุบันโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์จึงมีทำเลอยู่ใจกลางชุมชนเป็นหลัก และได้ยึดหลักการจัดการคล้ายกับห้างสรรพสินค้า กล่าวคือ หากไม่เลือกทำเลอยู่ในห้างสรรพสินค้าก็ควรจะอยู่ใกล้แหล่งจับจ่ายใช้สอยหรือการสร้างโรงภาพยนตร์โดดๆ โดยมีโรงภาพยนตร์เป็นจุดดึงดูดหลักแต่มีร้านค้าหรือร้านอาหารเข้ามาเสริมเป็นแนวคิดเดียวกับการจัดการและการบริหารศูนย์การค้าแบบครบวงจรในปัจจุบัน

3. เทคโนโลยีที่ใช้ในโรงภาพยนตร์ ภาพยนตร์มีส่วนสำคัญในการดึงดูดค่าให้เข้ามาชมภาพยนตร์ให้มากขึ้น แต่ในการที่จะทำให้ผู้ชมภาพยนตร์ติดใจและกลับมาชมภาพยนตร์อีกคือ เทคโนโลยีที่ใช้ในโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ซึ่งจะประกอบด้วยเทคโนโลยีทางด้านระบบเสียง ระบบการฉายและระบบการขายตั๋ว

“เทคโนโลยีมีความสำคัญอย่างมาก ทำอย่างไรให้ผู้ชมกลับมาอีกเมื่อเอาหนังมาดีให้มาแล้วทำอย่างไรให้มาอีกแม้ว่าหนังจะกลางๆ” (สมศักดิ์ จิวสุวรรณ, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2539)

“เทคโนโลยีมีความสำคัญอย่างน้อยก็ทำให้คนดูติด คนที่มาแล้วเห็นอะไรใหม่ๆ อยู่เรื่อยๆ ก็เกิดความรู้สึกที่ดี แล้วการฉายหนัง คุณภาพก็ได้ตามมาตรฐานที่เขา กำหนด อรรถรสก็จะได้ตามมาด้วย ในส่วนนี้เทคโนโลยีที่ใช้ในปัจจุบันอาจจะเป็นระบบเสียงซึ่งมีการพัฒนามาเรื่อยๆ เป็นดิจิตอล เดียวนี้เป็น 8 ช่องเสียง อนาคตอาจมี 11 ช่องเสียง หรือในระบบการฉาย ฉายยังไงให้มัน smooth ตลอดไม่สะดุด มีการพัฒนามาตลอด อย่างห้องฉายนี้ต้องเย็น ร้อนมากไม่ได้ สมัยก่อนอาจใช้ถ่านเปลี่ยนทุกๆ 10 นาที เดียวนี้เป็นหลอดๆ ใช้ได้หลายพันชั่วโมง” (ธนกร ปุทธิเวคินทร์, สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2539)

“ การดูหนังนอกจาก product ของทุกๆที่เหมือนกัน การแข่งขันจึงเป็นการแข่งขันที่เทคโนโลยีใหม่ๆ ระบบเสียง ระบบโรงภาพยนตร์ THX เป็นระบบโรงภาพยนตร์ที่จะควบคุมเสียงแสง ทุกอย่างให้ออกมาสมบูรณ์ที่สุด ทุกคนจึงไปแข่งขันกันที่ระบบ จะสังเกตได้ว่าถ้ามีคนโฆษณาออกมาอย่าง เอ็นเค 6 ก็จะมีโฆษณา THX ทุกโรง บางทีก็บอกว่ามีระบบเสียงครบตั้งแต่ SRD, DTS, SDDS จะโฆษณากันออกไปทางนั้น การแข่งขันก็จะเป็นการแข่งขันที่เทคโนโลยี”
(อมรรัตน์ หอมหวล, สัมภาษณ์, 26 พฤศจิกายน 2539)

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าภาพยนตร์ลดบทบาทความสำคัญในการนำมาใช้แข่งขันกันระหว่างโรงภาพยนตร์ด้วยกันเองลงไป แต่ปัจจัยที่เพิ่มบทบาทขึ้นมาก็คือ เทคโนโลยีนั่นเอง จะเห็นว่าโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ที่เพิ่งเกิดขึ้นใหม่และกำลังจะเกิดขึ้นนั้นพยายามสร้างความแตกต่าง จากโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ที่มีอยู่เดิมโดยการเพิ่มเทคโนโลยีใหม่ๆเข้าไป เช่น การสร้างโรงภาพยนตร์เป็นระบบ THX ทุกโรง การมีระบบเสียงที่ทันสมัยล่าสุด เป็นต้น

เทคโนโลยีที่ใช้ในโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์นั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ (สุชาติ วุฒิชัย, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2539)

- 3.1 เทคโนโลยีทางด้านระบบเสียง
- 3.2 เทคโนโลยีทางด้านระบบการฉาย

3.1 เทคโนโลยีทางด้านระบบเสียง

ปัจจุบันนี้ระบบเสียงมีบทบาทอย่างมากต่อผู้ชมภาพยนตร์ในการเลือกชมภาพยนตร์แต่ละเรื่องซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ชมคำนึงถึงระบบเสียงที่ใช้ในแต่ละโรงภาพยนตร์มากขึ้น หลังจากที่โรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์มีการนำระบบเสียงที่ทันสมัยมาใช้ มีผลทำให้โรงภาพยนตร์แบบเดิมๆหันมาปรับปรุงระบบเสียงภายในโรงภาพยนตร์ให้ทันสมัยทัดเทียมกัน สำหรับระบบเสียงที่มีการใช้ในโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ในปัจจุบันมีดังนี้คือ

- 1) ระบบ Dolby Stereo โดยบริษัท Dolby Laboratories ระบบการทำงานของดอลบี้แยกได้เป็น 2 ส่วน คือ ระบบขจัดเสียงรบกวนในขณะที่ทำการบันทึกเสียง กับส่วนที่เป็นระบบสร้างเสียงให้มีความลึกของเสียงซึ่งได้จากการถอดรหัสสัญญาณเสียงจากแถบบันทึกเสียงบนแผ่นฟิล์ม

ด้วย Sound Processor ให้แปลงเป็นสัญญาณเสียงหลายๆแทรคเช่น (เสียงจะตามลำโพง) ซ้าย ขวา กลาง และรอบทิศทางในบางระบบของดอลบี้ อาจจะมีการแยกเสียงได้มากกว่านี้

2) ระบบ Dolby SRD (Dolby Stereo Sereoal Recording Digital) พัฒนาขึ้นมาโดย บริษัท Dolby Laboratories หมายถึงการบันทึกเสียงลงไปบนฟิล์มระหว่างรูดานาเมตและจะอ่าน ข้อมูลมาจากจุดนั้นและมีทั้งหมด 6 Channel คือ Left, Center, Left Surround, Right Surround และ Subbass ซ้ายและขวา ซึ่งระบบนี้จะใช้อำนวยความสะดวกกับเรื่องระบบฉายคือสามารถนำ เอาตัว Sound Head ไปใส่ในเครื่องฉายหนังเท่านั้น การทำงานจะเป็นไปในลักษณะที่เปรียบ เปรียบเหมือนการที่มีเครื่องเล่นเทปอยู่แล้วและซื้อเครื่องเล่นซีดีมาเสริมก็สามารถเล่นได้ทั้งซีดีและเทป คาสเซ็ท

3) ระบบ DTS (Digital Theatre System) พัฒนาขึ้นโดยการสนับสนุนของบริษัท ยูนิเวอร์แซลและสตีเว่น สปีลเบิร์ก ระบบนี้จะบันทึกเสียงลงบน CD-Rom ซึ่งเป็นระบบดิจิทัลอยู่แล้ว ฉะนั้นในเวลาฉายภาพยนตร์จึงต้องมีเครื่องเล่นดีสค์เล่นควบคู่ไปกับภาพและต้องมีเครื่อง ควบคุมให้ภาพกับเสียงเล่นไปพร้อมๆกัน มีให้เลือก 2 แบบคือ 4 Channel (DTS-S) และ 6 Channel (DTS-6) ซึ่งจะมี 6 Channel เหมือน SRD ระบบ DTS จะให้เพียงแค่เสียงที่มีความถี่กว้าง ขึ้นและดังขึ้นแต่ยังไม่ให้รายละเอียดที่สมบูรณ์เท่าที่ควร แต่ DTS มีหลักการการทำงานที่ง่ายที่สุด และมีราคาไม่แพงจึงเป็นที่นิยมมากกว่า ปัจจุบันมีผู้ติดตั้งระบบ DTS ประมาณกว่า 3,000 รายทั่วโลก

4) ระบบ SDDS ย่อมาจาก Sony Dynamic Digital Sound System เป็นระบบเสียง ดิจิทัลที่คิดค้นและพัฒนาโดยบริษัท โซนี่มีทั้งหมด 8 Channel มีการบันทึกเสียง ลงในฟิล์มเหมือนกัน แต่จะมีหลักการที่แตกต่างจาก SRD โดยสิ้นเชิงคือโรงภาพยนตร์ จะต้องเปลี่ยนระบบเสียง Analog ใหม่ทั้งหมดและจะต้องเพิ่ม Channel เข้าไปอีก 2 Channel โดยเป็นการเพิ่มเสียงจากลำโพงจากด้านหน้า กลางซ้ายและกลางขวาอีก 2 ทิศทางทำให้ เสียงจากภาพยนตร์จอใหญ่มีความลึกและครอบคลุมบริเวณได้ดีกว่า (ฝ่ายประชาสัมพันธ์ บริษัท เอ็นเตอร์เทน โกลเด็น วิลเลจ จำกัด)

2. เทคโนโลยีด้านระบบการฉาย

การฉายภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์มัลติเพล็กซ์นั้นใช้ระบบ One Room Projection ซึ่ง เป็นระบบที่คุมด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อป้องกันการกระตุกของภาพที่ปรากฏบนจอเป็นระบบ ห้องฉายเดี่ยวที่ไม่ว่าทั้งมัลติเพล็กซ์จะมีกี่โรงก็ตามก็จะมีห้องฉายเพียงห้องเดียวและสามารถฉาย ภาพยนตร์ด้วยคนเพียงคนเดียวคุมด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ทั้งหมดซึ่งแตกต่างจากโรงภาพยนตร์ แบบเก่าคือ จะมีห้องฉาย 1 ห้องสำหรับการฉายในโรงภาพยนตร์ 1 โรง แสดงว่าโรงภาพยนตร์ 10 โรงต้องมีห้องฉาย 10 ห้องและต้องใช้คนคุมทุกห้อง คอมพิวเตอร์ที่เข้ามาช่วยในการควบคุมการ ฉายนี้จะควบคุมทุกอย่างเพียงตั้งเวลาว่าจะฉายเมื่อไร เครื่องก็จะเริ่มทำงานตั้งแต่เปิดไฟในโรงให้ เปิดเพลง เริ่มฉายโฆษณา ภาพยนตร์ตัวอย่างและภาพยนตร์จริงโดยที่ผู้คุมสั่งงานเพียงครั้งเดียว (เดี่ยวเดียว, เมษายน 2537 : 119)

จากเดิมในอดีตนั้นเครื่องฉายจะเป็นเครื่องฉายที่ฟิล์มอยู่เหนือเครื่องฉาย ปัจจุบัน ฟิล์มอยู่ด้านข้างของเครื่องฉาย ซึ่งจะมี Patter คือ ชั้นวางฟิล์มในแนวนอนเมื่อฟิล์ม ฉายเสร็จแล้วจะถูกส่งไปเก็บไว้ในอีกจานหนึ่งในแนวนอนเหมือนกันทำให้สามารถฉายได้ต่อโดยไม่ ต้องกรอฟิล์มเหมือนในอดีตซึ่งต้องใช้เวลาในการกรอฟิล์มนานพอสมควร นอกจากนี้ยังสามารถ ดึงฟิล์มที่ฉายไปแล้วไปฉายในอีกโรงหนึ่งโดยไม่ต้องรอให้ฉายจนหมดม้วนก่อน (Benjamin Ng, สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2540)

4. การลงทุนในตัวโรงภาพยนตร์ สำหรับปัจจัยประเภทนี้จะมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัย เรื่องเทคโนโลยี คือ ในการสร้างจุดยืนของโรงภาพยนตร์ให้แตกต่างจากโรงอื่นนั้นต้อง อาศัยเทคโนโลยีในด้านแสง สี เสียงเข้ามาช่วย ซึ่งเทคโนโลยีเหล่านี้ก็ต้องใช้เงินลงทุน ซึ่งค่อนข้างสูง เช่น การสร้างโรงภาพยนตร์ระบบ THX ซึ่งในการสร้างโรงนั้นต้องเลือกใช้ วัสดุอย่างดีทำให้ต้องลงทุนสูงนับล้านบาท ผู้ประกอบการจึงต้องกล้าลงทุนเพื่อปรับปรุงด้วย จึงจะทำให้โรงประสบความสำเร็จได้รับการยอมรับจากประชาชนได้

“ การลงทุนในตัวโรงภาพยนตร์ ปัจจุบันนี้ต้องลงทุนแสง สี เสียงต้องสมบูรณ์ คือ ต้องคำนึงถึงว่า หนึ่งเดี่ยวนี้อายโรงปุ่ปรหมหมด 30-40 โรง โกลด์ที่ไหนก็ดูที่นั่น ถ้าเราไม่แข่งเรื่อง แสง สี เสียง เราจะเสียเปรียบ เมื่อก่อน แสง สี เสียงมันจะไม่มี เราอยากจะดูหนังเรื่องนี้ แต่มีโรง เดี่ยวฉาย ยังไงเราก็ต้องมาดูโรงนี้ ไปดูที่อื่นไม่มี แต่เดี่ยวนี้อายโรงหนึ่งฉาย 30-40 โรง อย่างเช่น

สมมติยกตัวอย่าง เวลด์เทรตมีเกือบ 10 โรงข้างใน ถ้าหนังเรื่องหนึ่งฉาย 2 โรงในเวลด์เทรต คนที่ไปถึงเวลด์เทรตเขาจะเลือกโรงไหน แสง เสียงดีกว่า ค่าดูเท่ากัน หนังเรื่องเดียวกัน เขาจะเลือก ถ้าโรงภาพยนตร์ดีกว่า คนก็จะมุ่งไปที่โรงภาพยนตร์นั้นเต็มแล้วถึงจะเดินไปที่อื่น มันจะแตกต่างกันตรงนี้เด่นชัด” (ชัยวัฒน์ ทวีวงศ์แสงทอง, สัมภาษณ์, 22 พฤศจิกายน 2539)

5. การบริการ การบริการในที่นี้จะรวมถึง ความสะอาด ความปลอดภัย ความสะดวกในการซื้อตั๋วและ การบริการของพนักงาน

“อีกอย่างหนึ่งคือ การบริการ เพราะอินเทอร์เน็ตคือธุรกิจการบริการ การบริการของอีจี้วีจะมีการฝึกอบรมพนักงานให้มีมาตรฐานเดียวกัน เครื่องแบบต้องเป็นแบบนี้เท่านั้น เสื้อจะหลุด ออกมาข้างนอกไม่ได้ รองเท้าต้องแบบนี้ เวลาที่นั่งพัก ทำงานไม่มีการ นั่งระเกะระกะ ถือเป็นการบริการ” (อมรรัตน์ หอมหวล, สัมภาษณ์, 26 พฤศจิกายน 2539)

“ผมว่าหนึ่งคือ ความสะอาดสบายในการซื้อตั๋วต่างๆ สองความสะอาดและความปลอดภัย สามคือ ทำเล เรามีการปรับปรุงทั้งในแง่ของแสงสว่าง ความสะอาด ปรับปรุงตลอด ไฟบางที่มีดับไปหน่อย ไม่ได้ต้องเสริม มีการตกแต่งอยู่เรื่อยๆ ทำยังไงให้ดูสวยที่สุดไม่ให้ดูเก่าเป็นใช้ได้ ล้างพรมทุกๆ 2 เดือน ล้างพรมทุกโรง ค่าล้างครั้งนี้ก็เกือบแสนแล้วแพงมาก” (ธนกร ปุลิเวคินทร์, สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2539)

การบริการของโรงภาพยนตร์นั้นสามารถแบ่งได้เป็นการบริการใน 4 ด้านคือ

5.1 ความสะอาด ในการบริหารโรงภาพยนตร์นั้นต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากในอดีตนั้นภาพพจน์ของโรงภาพยนตร์ดูเก่าโทรมและสกปรกในขณะที่โรงภาพยนตร์ในยุคใหม่นี้มีการปูพรม ดูดีสะอาดตา มีการรักษาความสะอาดในทุกๆรอบหรือมีการซักพรมบ่อยๆทำให้ผู้ชมอยากจะไปชมภาพยนตร์มากขึ้นเมื่อเห็นว่าโรงภาพยนตร์ได้มีการปรับปรุงเรื่องความสะอาดขึ้น

5.2 ความปลอดภัย ความปลอดภัยในที่นี้จะรวมถึง ความปลอดภัยในเรื่องของอัคคีภัย ความปลอดภัยเรื่องห้องน้ำ และความปลอดภัยในการจอดรถ

ในด้านความปลอดภัยนั้น ทางกรมโยธาธิการนั้นได้มีการออกพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการสร้างอาคารมหรสพโดยในข้อกำหนดนั้นมีการกำหนดจำนวนประตูเข้า ออก ทางเดิน รอบโรง และทางหนีไฟ แต่ถึงแม้จะมีระเบียบข้อบังคับออกมาแล้วแต่ก็ยังคงมีโรงภาพยนตร์ที่ยังไม่ถูกต้องตามกฎหมายอยู่จำนวนมากไม่น้อย

การเตรียมระบบความปลอดภัยให้พร้อมจะช่วยสร้างความอบอุ่นใจให้กับผู้ชม ในขณะที่มาชมภาพยนตร์ได้

5.3 ความสะดวกสบายในการซื้อตั๋ว ระบบการซื้อตั๋วในปัจจุบันมีการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการขายตั๋วซึ่งทำให้ผู้ชมสามารถจองตั๋วล่วงหน้าทางโทรศัพท์และช่วยให้ประหยัดเวลาในการจองตั๋วได้ เมื่อมีผู้เริ่มให้บริการการจองตั๋วด้วยระบบคอมพิวเตอร์แล้วก็มีผู้ตาม คือโรงภาพยนตร์ที่เปิดใหม่รวมทั้งโรงภาพยนตร์เก่าได้มีการปรับปรุงนำเอาระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการจองตั๋วด้วยเช่นกัน ซึ่งกลายเป็นค่านิยมของผู้ชมภาพยนตร์เช่นกันว่าจะมองภาพพจน์ของโรงภาพยนตร์ที่ขายตั๋วด้วยระบบคอมพิวเตอร์ดีกว่าโรงภาพยนตร์ที่ขายตั๋วด้วยการเขียน

5.4 การบริการของพนักงาน ธุรกิจโรงภาพยนตร์จัดว่าเป็นธุรกิจบริการประเภทหนึ่ง นั่นคือ ลูกค้าไม่ได้มาโรงภาพยนตร์เพื่อซื้อภาพยนตร์ติดมือกลับบ้านไป แต่ลูกค้ามาโรงภาพยนตร์เพื่อรับบริการการชมภาพยนตร์ ดังนั้นบริการทุกอย่างจึงมีความสำคัญในการสร้างความประทับใจให้กับผู้ที่มาชมภาพยนตร์

โรงภาพยนตร์ในปัจจุบันจึงต้องมีการอบรมพนักงานให้บริการลูกค้าด้วยความสุภาพรวมทั้งดูแลการแต่งกายให้เรียบร้อยด้วย นอกจากนี้พนักงานขายตัวเองก็ต้องสามารถให้ข้อมูลกับลูกค้าที่มาซื้อตั๋วได้เป็นอย่างดี

6. การตลาด การตลาดในที่นี้คือ กิจกรรมต่างๆที่ทางโรงภาพยนตร์จัดขึ้นเพื่อให้ผู้ชมเห็นว่าการชมภาพยนตร์มีประโยชน์และคุ้มค่า

“ การตลาดต้องเข้ามามีบทบาทสำคัญมากพอสมควรในการที่จะดึงคนให้มาดู เพราะว่่าสมัยก่อน คนดูหนังเฉลี่ย 2.5 เรื่องต่อปีต่อคน ปัจจุบันขึ้นมาเป็น 3.8 ถึง 4 แล้ว แสดงให้

เห็นว่าคนยอมรับมากขึ้น เดียวนี้สังเกตดูว่าลูกหลานมีความสำคัญพอสมควรในการที่ดึงคุณปู่ คุณย่า คุณพ่อ คุณแม่ออกมาดู” (ธนกร ปุทธิเวคินทร์, สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2539)

ปัจจัยทั้ง 6 ประการดังกล่าวนี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้ธุรกิจโรงพยาบาลยนต์ อยู่รอดได้โดยทั้งหมดนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ชมภาพยนตร์ เมื่อมีการปรับปรุงองค์ประกอบทั้ง 6 ประการแล้วผู้ที่ได้รับประโยชน์ก็คือ ผู้ชมนั่นเอง สำหรับ ประโยชน์ที่ผู้ชมจะได้รับจากโรงพยาบาลยนต์ระบบมัลติเพล็กซ์นั้นจะได้กล่าวถึงในลำดับต่อไป

ประโยชน์ที่ผู้ชมได้รับจากโรงพยาบาลยนต์ระบบมัลติเพล็กซ์

ประโยชน์ที่ผู้ประกอบการโรงพยาบาลยนต์เห็นว่าผู้ชมจะได้รับจากโรงพยาบาลยนต์ระบบ มัลติเพล็กซ์มีดังต่อไปนี้

1. ผู้ชมมีโอกาสเลือกได้มากขึ้น

การที่โรงพยาบาลยนต์มีหลายโรงสามารถฉายภาพยนตร์ได้หลายเรื่องทำให้ผู้ชม สามารถดูได้หลายเรื่องในครั้งเดียว ทำให้ช่วยประหยัดเวลาในการเดินทางเป็นการปรับตัวให้เข้า กับสภาพการจราจรที่ติดขัดในปัจจุบัน อีกทั้งยังมีการฉายเหลื่อมเวลากันในแต่ละรอบผู้ชมจะ ไม่พลาดชมภาพยนตร์ที่ต้องการชมอย่างแน่นอน

“จริงก็คือ คุณไปถึงคุณดูได้ตั้งหลายเรื่องมีให้เลือกเท่านั้นเอง อย่างเป็นทางการคอน สแตร์อย่างน้อยมี 10 เรื่องให้เลือก ดีกว่าคุณมาวังบูรพาภิรมย์ 2 เรื่องซึ่งคุณไม่ชอบ เสียเวลา เสีย เทียม เสียความรู้สึก” (สมศักดิ์ จิวสุวรรณ, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2539)

อมรรัตน์ หอมหวล ให้สัมภาษณ์ว่า “ ภาไรตี้มีข้อดีให้เลือกเยอะมาก มีการ เหลื่อมเวลาไปแล้วได้ดูแน่”

สุชาติ วุฒิชัยให้ความเห็นในเรื่องเดียวกันว่า “หนึ่งคนได้รับประโยชน์จากการที่ เขาจะเลือก 6 โรง 6 เรื่องนี้แน่นอน สองบางที่ผู้ชมอาจจะดูสัก 2-3 เรื่องในเวลาใกล้ๆกัน

บางทีก็ไม่มีเวลา ก็สามารถออกจากโรงนี้ เดินเข้าโรงนั้น ทุ่นเวลาในการเดินทาง ประหยัดน้ำมัน ไม่ต้องไปติดรถอยู่บนถนน นี่คือแนวคิดของโลกยุคใหม่ที่ต้องเกิดแบบนี้ขึ้น ซึ่งสมัยเราเด็กๆไม่ได้คิดฝันเลยว่าจะมีสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้น”

2. ความสะดวกสบาย

ความสะดวกสบายนี้ผู้ชมภาพยนตร์จะได้รับการการรวมสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆไว้ในที่เดียวกันซึ่งรวมถึงโรงภาพยนตร์ด้วย ผู้ชมสามารถไปในสถานที่เดียวแต่ได้รับความบันเทิงหลายๆอย่างครบครัน ไม่ว่าจะเป็นการรับประทานอาหาร การจับจ่ายสินค้าและการชมภาพยนตร์

นอกจากนี้การขยายตัวของโรงภาพยนตร์ไปยังชุมชนตามมุมเมืองต่างๆทำให้ผู้ชมสะดวกแก่การเดินทางในการชมภาพยนตร์ สามารถหลีกเลี่ยงปัญหาการจราจรติดขัดได้ อีกทั้งผู้ชมสามารถสอบถามข้อมูลภาพยนตร์และรอบฉายทางโทรศัพท์ได้ทำให้สะดวกไม่พลาดรอบที่ต้องการจะชม

สุพจน์ นุดากร กล่าวเสริมเรื่องความสะดวกว่า “ ความสะดวกหลักๆคือปัจจุบันถึงแม้ค่าบัตรจะขึ้นถึง 90 บาทแล้วโดยเฉลี่ย ผมคิดว่ายังเป็น ความบันเทิงที่ไม่แพง ความบันเทิงโดยเฉลี่ยไม่แพงและไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อทั้ง สังคมและสุขภาพ ผู้ชายไปกินเหล้ากัน คนหนึ่งเท่าไร่ครึ่ง เกินร้อยแน่ๆ แล้วก็เสียสุขภาพด้วย”

“ความสะดวกสบายคือ ความปลอดภัยมีเยอะ ไม่ต้องไปวัดดวงกับใครอีก คือเข้ามาที่นี่ ที่จอตรงผมเตรียมไว้หมดแล้ว แล้วเราเปิดดึก ไฟเปิดสว่างตลอด ดูดีก็ยังไม่ต้องกลัว ทางหนีไฟเตรียมไว้อย่างดี ทางหนีไฟจากชั้น 4 ลงไปถึงชั้นหนึ่ง มี 5 ทาง มีสายดับเพลิงพร้อม เพราะฉะนั้นเรื่องไฟสบายใจได้ เพราะเตรียมไว้พร้อม” (ธนกร ปุทธิเวคินทร์, สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2539)

3. ความบันเทิง

ในส่วนของความบันเทิงนั้น ผู้ชมสามารถได้ประโยชน์จาก 2 ทางคือ ทางแรกซึ่งเป็นหลักคือ ความบันเทิงจากภาพยนตร์ที่เลือกชม ส่วนหน้าที่ของโรงภาพยนตร์ก็คือ ทำอย่างไรให้คนที่มาชมภาพยนตร์ได้รับความบันเทิงอย่างเต็มที่ โดยการใช้เทคโนโลยีต่างๆอย่างเต็มที่ในโรงภาพยนตร์ การใช้ระบบเสียงต่างๆเพื่อให้ผู้ชมได้มีอารมณ์ร่วมหรือมีความรู้สึกได้ร่วมเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์ซึ่งนำเสนออยู่ในภาพยนตร์

“สมัยก่อนเราดูหนัง ก็ตั้งใจว่าจะเข้าไปรับความบันเทิง หน้าที่ของคนทำโรงหนังคือ ทำอย่างไรให้คนที่มาดูหนังได้รับความบันเทิงอย่างเต็มที่ maximize ต่างๆเท่าที่เทคโนโลยีหรืออะไรต่างๆหรือทุกอย่างในองค์ประกอบนั้นที่จะทำได้ คนไปดูหนังก็เพื่อความบันเทิงเราให้บันเทิงเขาเต็มที่ก็น่าจะอยู่ตรงนั้นต้องจับประเด็นว่าเมื่อเขามารับความบันเทิงก็ต้องให้เขาเต็มที่นั่นคือประโยชน์ที่จะได้รับ ได้ยินเสียงคอปเตอร์มาจากข้างหลัง หรือ ถ้าสมัยก่อนระบบเซ็นเซอร์ราวด์ ดูหนัง แผ่นดินไหว โรงหนังสะเทือนไปด้วย ตื่นเต้นกันใหญ่ มันก็สนุกเหมือนเราเข้าไปอยู่ในสวนสนุก ทำไมจึงอยากกรี๊ด หรืออยากจะตกน้ำ เปียกนิดหน่อย ก็ยังเสกหาไม่รู้สึกเลยว่าการตกนั้นทำให้ชีวิตลำบาก เพราะในขณะนั้นเราไปรับเอ็นเตอร์เทนในโรงก็จะให้เต็มที่จริงๆ (สุชาติ วุฒิชัย, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2539)

4. ภาพที่สมบูรณ์ขึ้น

ประโยชน์ในด้านของการได้ชมภาพที่สมบูรณ์ขึ้น ดีขึ้น เป็นประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาหรือการปรับปรุงเทคโนโลยีใหม่ๆเข้ามาใช้ในโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ ทั้งระบบเสียงต่างๆ จอภาพที่ใหญ่และคมชัดขึ้นเป็นการสร้างประสบการณ์ใหม่ๆให้กับผู้ชมภาพยนตร์

“ คนดูได้ความสมบูรณ์ ขึ้น ดีขึ้น โรงต้องมีมาตรฐานจริง” (ภราดร เล็กประเสริฐ, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2539)

ทิศทางของโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ในประเทศไทย

สำหรับทิศทางของโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ในประเทศไทยนั้น สามารถแบ่งออกเป็น 2 ทิศนะคือ

1. ทัศนะที่เกี่ยวกับการกระจายตัวของโรง

“โรงภาพยนตร์คงไม่ตาย ตราบใดที่คนยังรัก entertainment ยังมีความสุนทรีย์ในอารมณ์ อีกทั้งหนังก็ยังมีพัฒนาอยู่ตลอด เป็น life cycle ที่อาจจะมียุคที่ตก ถ้าทำเลไม่ดีก็อาจจะกระทบกระเทือนบ้างและโรงคงต้องแข่งขยายออกไปเรื่อยมีการกระจายออกไปตามต่างจังหวัดมากขึ้น เนื่องจากการหาทำเลในกรุงเทพฯ ยากคือต้องตามห่างไปอีกทั้งต้องใช้พื้นที่เยอะจึงหายากแล้วในกรุงเทพฯ” (ธนกร পুলิเวคินทร์, สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2539)

“โรงจะกระจายตัวไปทั่วประเทศแล้วก็ขยายตัวไปอีกไม่น้อยทีเดียว ปัจจุบันโดยเฉพาะในกรุงเทพฯ มีโอกาสขยายตัวถึง 3 เท่า เพราะอัตราประชากรต่อจำนวนโรงหนังไม่มากเลยในประเทศไทยเมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว แม้กระทั่งประเทศใกล้เคียง อย่างฮ่องกง สิงคโปร์ ก็ยังสูงกว่าเรามาก เพราะฉะนั้นการเจริญเติบโตต้องมี โดยเฉพาะในเมืองไม่ใช่คนชนบท คนในเมือง ไม่ได้หมายถึงเฉพาะกรุงเทพฯ แต่หมายถึงเมืองใหญ่ด้วย” (สุพจน์ หุดากร, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2540)

2. ทัศนะที่เกี่ยวกับทิศทางเทคโนโลยี

“โรงภาพยนตร์น่าจะไปได้ดี ตราบใดที่หนังมีการพัฒนาก้าวหน้าต่อไปเรื่อยๆ อย่างไม่หยุดยั้ง ก็ยังไปได้เรื่อยๆดี ต่อไปก็อาจจะมียุคพลิกขึ้นมาอีก ไม่น่า เราไม่รู้เช่นตอนนี้มีโรงหนังแบบพิเศษ แต่ทำไมก็โรงสูงแบบตึก 4-5 ชั้น เข้าไปดูแล้วทรมาน เรา นั่งอยู่ตรงกลางดูแล้วต้องมองซ้าย มองขวา มองสูง มองต่ำ ซึ่งอาจจะเป็นยุคใหม่ของโลกโรงหนังอีกสัก 10 ปี ข้างหน้าก็ได้แน่นอนต้องมีต่อไปแน่” (สุชาติ วุฒิชัย, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2539)

“ โรงภาพยนตร์คงจะอยู่ได้ในระดับที่โตขึ้น จนถึงปี 2000 ส่วนโรงหนัง satellite คงยังไม่พวมีเพราะค่าตัวจะแพงคนไทยจะรับไม่ได้ และมัลติเพล็กซ์ต้องมีการปรับปรุงแน่นอน

แต่อาจจะเป็นในเรื่องของการหาหนังมา support ตัวเองเพราะสักวันหนึ่ง distributor อาจจะทำโรงหนังเองก็ได้” (อมรรัตน์ หอมหวล, สัมภาษณ์, 26 พฤศจิกายน 2539)

“ เป็นวิวัฒนาการไปตามเทคโนโลยีใหม่ๆ ถ้าเมืองนอกมีการปรับปรุงเทคโนโลยีอะไรใหม่ๆ เขาก็มาเสนอเรา เราก็ดกลงรับซื้อ” (ชัยวัฒน์ ทวีวงศ์แสงทอง, สัมภาษณ์, 22 พฤศจิกายน 2539)

“ ต้องมีผู้ริเริ่ม เมื่อมีผู้ริเริ่ม แต่เราคงไม่ใช่ผู้ริเริ่ม เมื่อคนอื่นมีอะไรเราต้องมีด้วย ต้องมีให้ทันกัน” (สมศักดิ์ จิวสุวรรณ, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2539)

“เราตามทันเมืองนอก ที่จะมี satellite นั้นคิดว่าเป็นไปไม่ได้ แต่คิดว่าภายในปีหรือ 2 ปีนี้ยังไม่มีอะไรใหม่” (ภราดร เล็กประเสริฐ, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2539)

สำหรับทิศทางเรื่องการกระจายตัวของโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์นั้น มุ่งเน้นในเรื่องของการเพิ่มจำนวนของโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ในเขตกรุงเทพมหานครและตามหัวเมืองใหญ่ๆ ซึ่งในการเพิ่มจำนวนนี้ได้ก่อให้เกิดรูปแบบใหม่ของมัลติเพล็กซ์ ซึ่งเรียกว่า เมกะเพล็กซ์ โดยจะสามารถเปิดให้บริการภายในปี พ.ศ. 2540 นี้ (คู่แข่งรายสัปดาห์, 9-15 กันยายน 2539 :32)

ทั้งนี้ ธนกร ปุลิเวดินทร์ ผู้ประกอบการโรงภาพยนตร์เมเจอร์ซีเนเพล็กซ์ซึ่งริเริ่มที่จะทำเมกะเพล็กซ์กล่าวถึงโครงการนี้ว่า “เมื่อ 10 ปีที่แล้วโรงหนัง dead นะครับ เราปลูกให้มันต้นขึ้นมาแล้วและไปได้ดี จะเห็นว่าโรงหนังเดี๋ยวนี้จะผุดขึ้นเต็ม สินค้าขอเข้ากัน เยอะแยะ บอกเข้าไม่ได้นะเต็มแล้ว สุขุมวิทเสร็จ ปีหน้าตุลาคม 40 ส่วนรัชโยธินคง 41 ซึ่งรัชโยธินต้องเป็น top of the town แน่เลย เพราะเป็นเมกะเพล็กซ์ มีโรงหนัง 20 โรงใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีโบว์ลิ่งขนาด 40 เลนอยู่ที่นี่ พวก simulation theater และจะมีอะไรหลายๆอย่างอยู่ในนั้น เพราะฉะนั้นค่อนข้างจะสมบูรณ์ “

สำหรับความแตกต่างระหว่างมัลติเพล็กซ์กับเมกะเพล็กซ์ ธนกร ปุลิเวดินทร์ให้ความเห็นว่า “มัลตินี้คือหลายๆโรง แต่เมกะใหญ่มาก แล้วการดีไซน์การตกแต่งของแต่ละโรงจะแตกต่างกันไปเป็น theme ของแต่ละประเทศไป เพราะฉะนั้นคงน่าดูยิ่งขึ้น”

ความคิดเห็นเกี่ยวกับทิศทางของโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์ข้างต้นนั้นผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการปรับตัวตามเทคโนโลยีนั้นประเทศไทยเองคงไม่ใช่ผู้ริเริ่มแต่คงต้องรอดูการพัฒนาเทคโนโลยีจากประเทศอื่นๆก่อน เมื่อประเทศอื่นมีการพัฒนา โรงภาพยนตร์ในประเทศไทยก็จะมีการพัฒนาตาม แต่การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีนั้นคงไม่มีการหยุดอยู่เพียงเท่านั้นคงต้องมีการพัฒนาสิ่งใหม่ๆในโรงหนังเพื่อให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

สำหรับทิศทางของโรงภาพยนตร์รูปแบบอื่นนั้น เครือโรงภาพยนตร์สยามยูเอชเอซึ่งจะดำเนินการเปิดโรงภาพยนตร์ในปี 2540 นั้น จะมีการเน้นให้บริการอินเทอร์เน็ตเอคทีฟ ในด้านการประชุมสัมมนาอีกด้วย โดยใช้ความได้เปรียบของเทคโนโลยีของยูไนเต็ด อาร์ทิส แห่งสหรัฐที่พัฒนามากว่า 70 ปีรวมถึงความได้เปรียบของกลุ่มสยามทีวีที่มีลิขสิทธิ์ดาวเทียมถึง 14 ดวงสามารถถ่ายทอดสดได้ทั่วโลก ซึ่งจะสามารถบริการโต้ตอบแบบอินเทอร์เน็ตเอคทีฟให้กับผู้ชมที่อยู่ต่างสถานที่ห่างไกลกันได้โดยเฉพาะบริษัทนานาชาติที่เข้ามาทำธุรกิจซึ่งจุดนี้จะเป็นรายได้เสริมอีกทางหนึ่ง (กรุงเทพธุรกิจ, 11 พฤศจิกายน 2539 : 1)

ในการให้บริการเสริมเช่นนี้นับเป็นการแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของการมีโรงภาพยนตร์ผ่านดาวเทียมขึ้นในประเทศไทย สำหรับโรงภาพยนตร์ผ่านดาวเทียมหรือ Satellite Theatre นั้นคือโรงภาพยนตร์ที่ส่งสัญญาณภาพโดยใช้ดาวเทียมทำให้ระบบเครือข่ายโรงภาพยนตร์ประมาณ 100 กว่าแห่งสามารถฉายภาพยนตร์พร้อมกันได้โดยผ่านสัญญาณจากดาวเทียม ประโยชน์ของโรงภาพยนตร์ระบบนี้คือ โรงภาพยนตร์ระบบดาวเทียมที่อยู่ตามพื้นที่ต่างๆสามารถรับสัญญาณที่ส่งภาพยนตร์ในเวลาเดียวกัน ระบบนี้ยังสามารถทำให้ผู้ชมสามารถชมภาพยนตร์เรื่องเดียวกันพร้อมๆกันได้ไม่ว่าอยู่ที่ใดก็ตาม (คู่แข่งธุรกิจ , 5 มิถุนายน 2538 : 33)

นอกจากนี้ยังมีโครงการอิเล็กทรอนิกส์เรียเตอร์ซึ่งดำเนินการโดยกลุ่มทีเอหรือเทลคอม เอเชียโดยจะนำโรงภาพยนตร์ขนาดเล็กหรือมินิเรียเตอร์ผนวกเข้ากับร้าน 7-Eleven ที่อยู่ตามปั้มต่างๆเพื่อผู้ที่เดินทางระหว่างจังหวัดเข้ามาใช้บริการโดยจัดส่งหนังไปตามคลื่นดาวเทียมหรือเคเบิลใยแก้วนำแสง (คู่แข่งธุรกิจ, 5 มิถุนายน 2538 : 34)

พัฒนาการของโรงภาพยนตร์ในประเทศไทยนั้นจะเห็นว่าจะคงจะไม่หยุดอยู่แค่เพียงโรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์เท่านั้น หากแต่จะมีโรงภาพยนตร์ในรูปแบบใหม่ๆเกิดขึ้นมาอีก

มากมายตามแต่เทคโนโลยีในแต่ละยุคแต่ละสมัยจะเอื้ออำนวย
อย่างไรก็ดีในการพัฒนาโรง
ภาพยนตร์รูปแบบใหม่นั้นต้องอาศัยเงินลงทุนเป็นจำนวนมาก
ดังนั้นนอกจากปัจจัยทางด้าน
เทคโนโลยี ที่จะเอื้ออำนวยให้มีโรงภาพยนตร์รูปแบบใหม่ๆแล้ว
การลงทุนของผู้ประกอบการก็
มีความสำคัญเช่นเดียวกัน หากผู้ประกอบการกล้าลงทุนสิ่งใหม่ๆแล้ว ผู้ที่จะได้รับประโยชน์ก็คือ
ผู้ชมภาพยนตร์ที่จะได้ประสบการณ์ใหม่จากการชมภาพยนตร์